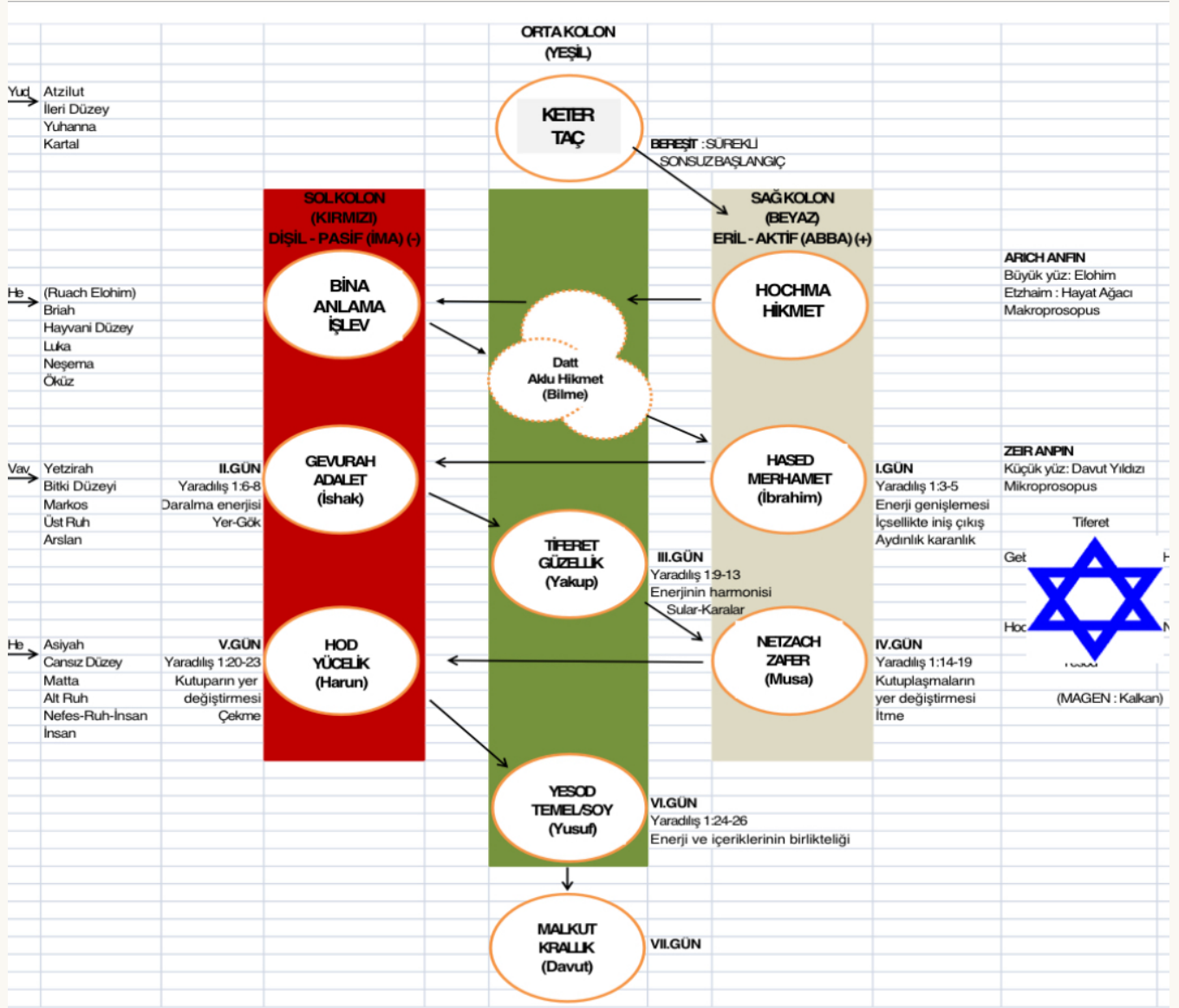

KUTSAL YAZILAR VE KABALA

İŞİĞİ KABUL İLMİ

GİRİŞ

Tanrı'nın saklı bilgeliğinden gizemli biçimde söz ediyoruz. Zamanın başlangıcından önce Tanrı'nın bizim yüceliğimiz için belirlediği bu bilgeliği bu çağın önderlerinden hiçbiri anlamadı.1.Kor.2:7-9

Kabalayı tarif etmek kolay değildir. Yinede tarif etmek gerekirse Kabala; Yahudiliğin içsel öğretisidir. Daha çok Tanrı doğasına ve Yahudilere göre, Tanrı'nın insanlığa vahyi olan Tora'nın gizli anlamlarına işaret etmektedir. Bunlar öncelikli olmak kaydı ile Kabala'nın değindiği bir diğer noktada düşüncenin ve dış gerçekliğin derin yapısı üzerine keşiflerde bulunmaktır. Tarifi daha da açmak elbette mümkündür.

Fakat şu gerçek unutulmamalıdır ki, Yahudilik, Yahudiliğin içselliği, Hristiyanlık ve Hristiyanlık mistizmi, İslam ve İslam Tasavvufu, hem birbirlerini, hem de dünya üzerindeki düşünen insanları ve bir çok inanan insanı hep etkileyip durmuştur. Her ne kadar her inanç ve uygulaması kendini esas kabul etse de, insanlık tarihine bakıldığında hepsinin birbirinden etkilendiği oldukça açıktır. Aslında güzel olan şey, insanlık mirasının özellikle güzel, iyi ve zengin tarafını bütün insanlık olarak kucaklayabilmektir. Mesela bugün, hristiyanlık her ne kadar Yahudi yazılarını içeren ve “eski antlaşma” olarak isimlendirdiği kitapçıkları bir bütün olarak kabul ediyorsa da, bu kabul ediş sadece Yeni Antlaşmanın bakış (İncil ve Tora) açısına göredir. Ve sadece yeni Antlaşmaya uyan algı, anlayıştaki öğreti ve uygulamaları değerlendirmektedir. İslam'da doğal olarak yine kendi inanç ve uygulama sınırlarını çizmiş, değiştirilmiş olduğunu düşündüğü “eski ve yeni antlaşmanın” ortada olmayan asıllarını kabul ettiğini ama aslında şu andaki bir çok öğreti ve uygulamaları ile Yahudilik ve Hristiyanlığı kabul etmediğini söylemektedir.

Öyle ya da böyle Tasavvufun derinliğine doğru ilerlemek ve yaşama indirgemek için ne kadar İslam inancına ihtiyaç varsa, Kabalanın da derinliğine doğru ilerlemek ve yaşama indirgemek için bir o kadar Yahudi inancına ihtiyaç vardır. Diğer taraftan Kabala ile Yahudiliği kesin bir çizgi ile ayırmak mümkün değildir. Bu İslamla Tasavvuf içinde geçerlidir. Bazen temel inançla daha içsel inanç, birbirine tam anlamı içinde karışmış bazen de bir taraf bir uca, öbür tarafa diğer uca doğru kaymış ve hatta bugünde açıkça görebildiğimiz kadarıyla aşırı yozluklar ya da aşırı sapkın tarikatlar ortaya çıkmıştır. Bu Hristiyan mistizmi ya da daha sonra Yahudi Kabalası etkisiyle ortaya çıkan ve çok da etkin olmayan Hristiyan Kabalası için de geçerlidir.

Burada görüldüğü kadarıyla bir çok Yahudi öğretmen için Kabala, daha çok 12.yüzyılda şekil bulmuştur. Tabi bu sadece genel bir söylemdir. Bugünkü esaslı kabala hocaları bu söylemleri kabul etmezler ve Kabalanın köklerini ilk yüzyıla kadar indirirler. Özellikle kabala öğretisi anlatımlarında karşımıza çıkan “sefirot” (sembolik daireler, dünyalar), Tanrı'nın yetmiş iki ismi, tefekkür ve meditasyon gibi uygulamalarının hep 12.yüzyıl sonrasında şekil aldığı söylenmektedir. Sefirotlar, Tanrı'nın sınırlı akıllarca daha net algılanmasına bir araç olarak sunulmuştur. Burada “Tanrı'nın bilinir” olma istemi etkindir. Biz bütün bu anlatımlarda her ne kadar Kabalayı Yahudi mistizmi olarak ifade etsekte bir çok esaslı Kabala hocasına göre bu, vahyin Sina dağında verildiği andan itibaren akıp gelen 3500 yıllık bir inanç ve uygulama geleneğidir. Bir anlamda bir mistizm değil, ilahi olanla iç içe geçmiş bir yaşam tarzıdır, bir ruh teknolojisidir.

GENEL BAKIŞ

1.Ezoterizm

Ezoterizm, asıl gerçeklerin yalnızca anlayabilecek yetenek ve bilgide olanlara bildirileceği görüşü üzerine temellenen bir öğreti sistemidir. Arapça ve eski türkçede “batınıyye”, Fransızca da “esoterisme” karşılığında olan bu kavram yeni türkçede “içrekçilikle” karşılık bulmaktadır.

2.Dinler ve inançlar

“İnsanlığın birlik temeli insanlık tarihinin ilk dönemlerinden beri gelişerek süregelen inanç sistemlerindedir” der Pike ve “bütün dinler temellerini hep monoteist bir algı üzerinde oluşturmuşlar ve doğayı da Yaratan’ın planı, amacı ve oluşumu olarak görmüşlerdir” demektedir. Dolayısı ile bu anlatımda da din ve inançların temelinde varlık sebebini sorgulama, anlamlandırma, korkuların üstesinden gelme gibi bir çok nedenler vardır. Sonunda hep her şeye egemen bir güç aranır ve bir anlamda tek olan bir güce doğru insan hareket eder.

3.Sembolizm ve mitler

Dinlerin, inançların kendilerini ifade ederken kullandıkları semboller de aslında çoğu zaman bir düşüncenin fiziksel ifadesidir. Bu semboller kelimeler, kişiler, objeler, şekiller, renkler ve sayılar gibi şeyleri içermektedir. Ve sembolizm yine bilindiği gibi belli tarif ve yönlendirişlerde bulunmak için aynı zamanda bir araçtır. Özellikle dinsel, felsefi konular için soyutu somuta dökmek için ideal bir araçtır. Yine özellikle antik dönemlerde sembolizm gizliliği korumak ve daha derin bir anlamı açabilmeye araç olarak kullanılmıştır. “Bir mit ya da bir sembol olmaksızın ezoterik öğretilere ulaşmanın yolu yoktur”. Buradan hareketle “sembol” adeta içrek ilerleyişler için “ruhtur”. Mit ise, sembolik iletişim formudur. Bu form ilahilik ve insan, yaratılışı açıklama girişimleri, insanın ve dünyanın durumu üzerine inşa edilmiştir. Evrenseldir ve kültürlerle göre farklılık gösterir. Mit aslında doğrunun bir önceki basamağıdır. Bütün deneyimlerin geçici yansımaları vardır. Mitsel anlatımlar zamanı ve mekan olmayan geçerliliğe sahiptir.

4.Giz

Antik gizler, dini ve felsefi bilgide öğretilen seçkinliğe gizli katılımdır. Giz bir ilahi varlığın, ölümsüz insanın, ilahi adalet, etki ve değer tarifi edilemez anlatımıdır. Giz ilahiye olan yakınlığın sunduğu bir kurtuluş formunu hedefleyen ve bu form üzerine verilen özel karara bağlı bir kişisel din formudur.

5.Kabala

Ezoterik oluşumların bazılarının mistik arka planı kabaladır. Özellikle ilahi içerikli metinlerde hep iki temel yorum çeşidi görmek mümkündür. Bunlardan biri a.literal (harfi) yorum. Bu tür yorumda metin yazıldığı şekli ile algılanır. Ve kelimeler sadece kendi kısıtlı anlamlarında ele alınırlar. İkinci tür yorumsa b.mecazi (lafzi) yorumdur. Burada da metnin sadece kelime anlamlarına bağlı kalıp bir yorumlama değil de, üzerinde taşıdığı ve aynı zamanda işaret ettiği bir çok arka planı ile ele alınıp değerlendirilmektedir. Bu ikinci tür genelde kabalistlerin metin yorumlama biçimidir. Bu tarz bir yorum biçimini kabala genelde asırlar içinde geliştirmiştir. Tora (Tevrat) günümüzde kutsal kitap olarak var olan kitabın ilk beş bölümüdür. İnanca göre (Musa’nın beş kitabıdır). Nev’im ise peygamberlik yazılarıdır. Ket’uvim ise sadece yazılardır bunların hepsi bir arada Tanah’ı yani son

bölümde İncil-Yeni Antlaşmanın bulunmadığı ve hristiyanların Eski Antlaşma dediği bölümü oluşturur.

KABALA'YA GİRİŞ

Kabala, Tanah'ın ilk beş bölümü olan Tora'yı temel alır. Tora'nın da ilk kitapçığı olan Yaratılış bölümünü çalışmalarının ortasına yerleştirir. Elbette sadece bu bölüm ile kendini sınırlamaz ama esas çalışma alanının temeli bu bölüm üzerindedir. Bununla birlikte Kabala, ilahiliğin tarif edilmez doğası ve insanın ilahi O'lanla simgesel bir yaşam ağacı çizimi üzerinde yer alan on daire ya da on dünya denilen Sefirotlar (dünyalar) aracılığı ile bağ kurması üzerine yükselmektedir. Demek ki Kabala deyince öncelikle temelde Eski Antlaşmanın ilk beş kitapçığını kapsayan Tora temel alınmakta ve yaşam ağacı diye isim alan on daireden oluşmuş bir hayali çizim ve bütün bunlar üzerinde yükselen mana çalışmaları olarak değerlendirilmelidir. Işığı arayan kişilerin bir çoğunun yolu doğal olarak az ya da çok Kabaladan geçer.

Kadim akımlar üzerinde özellikle Pers ve Aryan yorumlarla Babil yorumlarını ve sağa sola anlamları kaymış Yahudi teolojisini orta noktada buluşturan bir mistik yol olan “Kabala” kabul etme, alma anlamına gelir. Özellikle kökleri Mesih İsa dönemine kadar gider. Kaynak kitabı Sefer Ha-Yetzira, Bahir ve esas olarak Zohardır. Bazı akademisyenlere göre Zohar, Moses De Leon tarafından kaleme alınmış ve o dönemden itibaren yayılmaya başlamıştır. Fakat daha önce de dediğimiz gibi bu yazıları ilk yüzyıla kadar da indirenler vardır.

Bir anlamda özellikle ezoterik bakış açılarına sahip olan kişiler için “Zohar, kutsal yazıların anahtarıdır. Bütün derinlikleri ve ışıkları açan yazılardır. Bu giz anahtarı bilinmeli ve mümkünse kullanılmalıdır. Ama diğer taraftan da bu gize vakıf olmak bir çok zeki kişi için pek de mümkün olamamıştır. Çünkü Zohar oldukça karmaşık ve kolay anlaşılabilir bir kitap değildir. Zaman içinde İzak Luria tarafından temellendirilmiş olsa da bir çok farklı dallar halinde yayılmış ve farklı inanışlar tarafından da kullanılmış ve halen de kullanılmaktadır. Teorik kabala (Teosofik-Zohar üstünde), Tefekkür tarzında kabala ve Büyü kabalası diye üç bölüm ayırmak mümkündür. Ayrıca bu kabala çalışmalarını Kutsal Yazılar temelinden çok uzaklaştırmadan yapabilmek belki de esas kaynağa daha yakın olmak demektir. Bir diğer deyişle Biblical Kabala yani Kutsal Yazılar üzerinde kabala çalışmaları Teorik kabalanın temelindedir. Kaldı ki bu tarz bir kabala da her zaman olduğu gibi kendi arasında yine de farklılaşmış ve daha karizmatik algılarda “merkaba”adıyla anılan daha da mistik bir kabala ile kutsal kitabı daha temel alan bir kabala anlayışı arasında da oldukça farklılıklar göstermiştir. Bizim burada üzerinde yoğunlaşıp anlatmaya çalıştığımız Kutsal Kitabı daha fazla temel alan ve Yaşam ağacı ile ifade bulan belki de klasik kabala alanında kalan bölümdür.

Teolojik arka plan

Kabala, öyle ya da böyle bir çok dogmatik inançlar üzerine etkin olmuş bir ruh teknolojisidir. Bu ruh teknolojisinde aslında bütün karmaşık anlatımına rağmen üç temel söz konusudur; Işık, kap ve arzu. Bir jonklör misali kabala, düşmüş insanın bu üç esasla çalışmasını önermektedir. Bu üç önemli insan işlevini aktive eden temel panenteist bir Tanrı algısı içinde işler. (Panenteist-Herşey Tanrı içinde) Bu algıya göre her şey bütünü içindedir. Ancak parçalandığında bütünden kopar. Hala bütünü ışıtsada bütüne dönüşü arzular. Bunun içinde ışığı kapla buluşturacak bir alma arzusu oluşturulmalıdır. Bu arzu karşılıksızlık ilkesinde vermeye dönüştürüldüğünde ise Yaratan ile form eşitliği ortaya

çıkılmaktadır. İşte insan o noktada yeniden bütüne dönmüştür. Form eşitliği, Tanrının karşılıksız veren olmasından ötürü insanın da bu konuma dönüşüp değişmesidir. Suretsiz O'lana suret olma burada esastır. O zaman kendi çıkarı için alma arzusuna köle olduğu an insan “düşmüş insandır” (Adam Harişon), ama esas yaratılmış olmasındaki gayet Suretsiz O'lana suret olmaktır. Bu nedenle bütüne döndüğünde insan-ı kamil (Adam Kadmon) olur.

Kısacası, ışık ve kap (gönül, içsellik) ve arzuda denge kişiyi esas yaratılış gayesine taşıyacak unsurlardır. Burada dengenin önemi devreye girer. Denge “sevgi” sütunudur. Orta sütun sembolik ağacın en taç noktası olan daireden en alt noktasına kadar inen sütunda kendini ifade etmektedir. Bu noktada Keter yani taç nokta, bir anlamda akl-ı hikmet, sonra Tifferet dediğimiz gönül noktası ve bir aşağıda üretimi simgeleyen Yesod yani temel nokta ve Malkut yani ayaklarımızı yere bastığımız bizim gerçek dünyamız vardır. Bu bir anlamda akıldan kalp aracılığı ile üreterek kişinin dünyasını oluşturması anlamında yaşam ağacının omurgasına işaretler. Doğru insan işte bu ağacın merhamet ve yargı kolunu olan iki kolunu arasında, o kolunu işleterek dengeyi sağlayabilendir. Zaten kabalada amaç kişinin dengeyi edinerek Yaratan'la form eşitliğine gelebilmesidir.

Temel anlatım araçları

Kabala sistematik ve sembolik anlatıma sahiptir. Hiç bir şekilde suretsiz kavramlar, kelimelerle ifade edilemez. İlahiliğin doğası, evren, insan, kötü gibi konular hep kabalanın sorguladıklarıdır. Sembolleri kullanır çünkü kelimeler ilahi olanı açıklamakta yetersizdir. Metaforlar, analogi ve sembolizm bu anlatılmazı biraz olsun anlatmakta yardımcıdır ama yine de herkesin kendi kabul ve algı seviyesinde. Sistematik olmasının sebebi de bir çok anlatımın birbiri ile olan bağlantısıdır.

Anlatılmazı anlatmak

Kabalaya göre dünya bir ilizyondur. Kişinin içinde bulunduğu beş duyu kısıtlıdır. O nedenle altıncı duyu yani illüzyon üstü geliştirilmelidir. Bu beş duyu ile sınırlılığın üstüne çıkmak anlamındadır. Çünkü Tanrı “Ein Sof” yani “hiç-şey” ya da “hiç varlık” ya da “sınırsız” anlamındadır. Şey, öz ve formdur. Ama burada hiçbir şey öz ve formun tarıfsızlığıdır. İlizyon algısı aynaya yansıyan kişinin o kişinin aynısı olmamakla beraber o kişiye suret olmasıdır. Ya da ışıyan güneş güneşin kendisi olmamakla birlikte güneşi ifade eden bir yansımadır. İşte buradan hareketle kabala, görünen formdan görünmeyen formsuzluğu algılamaya bir takım ruhsal teknikler geliştirmiş bir yoldur.

Varlıkta hiçliği algı

Özellikle altın, üstü açıklayıcı niteliklere sahip olma görüşünde ilahi kolektif bilinç çizgisinde kabala “Yaşam ağacı” verisini kendisine temel oluşturdu. Ve bu ağacı kök ve dallar ilkesinde bütün evreni, insanı, içselliği ve her şeyden önemlisi varlıkta hiçliği açıklamak için kullandı. Bu kullanımda yaratılış mitinde yer alan iki ağaç, insanın iki eğilimini iyi ve kötü eğilimini sembolize etmektedir. Yaşam ağacı-karşılıksızlık ilkesinde vermeye ve Yaratana'ı yansıtmaya, iyi ve kötüyü bilme ağacı ise-kişinin kendi çıkarı için almasına ve sadece kendi benliğine kilitlenip kalmasına sembol olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaşam ağacı aslında Adam Kadmon yani insan-ı kamil ya da mükemmel insanın içselliğinin bir anlamda hayali haritasıdır. Böylelikle kişi kendi soyut halini değerlendirmek ve taşıyı yontup kendini yükseltebilmek için somutta bir algı oluşturabilecektir.

On sefirot üç sütun

Bu algı üzerinde “yaşam ağacı” on sefirot yani insanın içselliğindeki on içsel vakıf ya da içsel dünya ile oluşan bir ağaçtır. Sefire-dünya demektir. Ve ilginç olanı bu sefirotların üç sütun üzerine oturmuş olmalarıdır. Bu sütunlardan sağ merhamet (kaosu ıslah etme), sol ise (adalet, ciddiyet ve yargıyı) temsil etmekte, orta kolon ise bir anlamda Tanrı ile bütünleşen insan dengesini sembolize etmektedir. Bu üç sütunun en üst noktasında öncelikle en tepede İSTEM yer almakta ve sağ sütunun en üst sağ noktasında HİKMET ve en üst sol noktasında ise ANLAYIŞ daireleri yani sefirotları (dünyalar) yer almaktadır.

Etki alanı

Ezoterik kaynakların en etkini olan Kabala sembollerinin bu etkileşimini “Işık” aramadan tutun da, kendi taşımızı yontma dahil bir çok alanda görmek mümkündür. Bunların en önemlilerinden olan “yaşam ağacı” sembolü ve bu sembolü oluşturan on daire üç sütun bir çok yerde karşımıza çıkmaktadır. Bazı ezoterik çalışma ortamlarında bile on sefirot sistemi görülmektedir. Mesela böyle bir çalışmada doğuda oturanlar İSTEM-HİKMET ve ANLAYIŞ ışıklarını yansıtırırken çalışmanın kürsü önünde herkesin gözü önünde sembolik merhamet, adalet ve güzellik sütunları yerini almaktadır. Böyle çalışmaların girişinde yer alan iki sütunda yine yaşam ağacının alt dairelerine işaretler. Böyle bir çalışma ortamında Jakin-temeldir, sağ sütundur. Boaz-kuvvettir sol sütundur. Birisi zafer ve birisi şandır. Birisi sağ ayaktır, bir diğeri o ayağı destekleyen soldur. Hatta ağacın tamamında sağ-orta-sol kolonu da yine böyle ezoterik çalışma ortamlarında görmek mümkündür. Bu etki alanı sadece din üstü ezoterik ortamlarda değil, dolayısı ile farklı dinlerin farklı kollarını da yine aynı şekilde etkilemiştir. Bunları daha fazla örneklemek elbette mümkündür.

NEDEN KABALA?

Kabala neden çalışılmalıdır? Bu sorunun cevabı nettir; Tanrı ile içselliklerinde karşılaşmak isteyenler için Kabala bir mistik yoldur. Bunun da tek yolu Sina’daki vahyin gizlerini açmaktan geçer. Eski Antlaşmanın ilk kitapçığı olan beş bölümlük Tora’nın gizleri açıldıkça Tanrı ile içsellikte buluşma yolları açılır. Kabala işte bu temel üzerinde yükselmektedir. Bu nedenle bu beş bölüm yani Tora (Nur, Işık, Mürebbi, Rehber) iyi çalışılmalıdır.

Kabala’nın temel kitaplarından olan *Bahir* kitabında (aydınlanma) bu konuyu “*Kralın yüzünü görmek*” şeklinde açıklamaktadır. Burada önemli bir noktaya işaret vardır “Sefer Ha-Bahir” kitabına göre “*önce Kral’ın nerede oturduğu sorulmalı, sonra Kral’ın nerde olduğu sorgulanmalıdır*”. İlginç olan Yuhanna’nın 1.bölümünde vaftizci Yahya’nın İsa’ya gönderdiği talebelerde İsa’nın “*ne arıyorsunuz?*” sorusuna “*Rabbi, nerede oturuyorsun?*” sorusu ile cevap vermektedirler.-Yuh.1:37-39. Kısacası burada olan kabala metninde anlatılan “*kralın yüzünü aramak*” durumundan başka bir şey değildir. Bence bu nedenle, İsa’nın yaşam ve öğretilerinin arkasını görebilmek için az sayıda da olsa bazı Hristiyanlar Kabala ile ilgilenmiştir.

Aslında İbranicede yüz “cephe” anlamına gelmektedir. Burada fikir, biraz da bu cephenin ardını görebilmek için cepheyi arama şeklindedir. Cephede görünenler ardında görünmeyeni okuyabilmeye çalışmak burada arayışta etkin olandır. Tora’nın beşinci kitabı

Yasa'nın tekrarı (tesniye) içinde **“Bu olaylar RAB’bin Tanrı olduğunu ve O’ndan başkası olmadığını bilesiniz diye size gösterildi”**-Yas.Tek.4:35 yazmaktadır. Aslında bu ifadeye göre **“kral’ın yüzünü görmek”** O’ndan başka hiçbir şeyin olmadığını anlamaktır. Rabbinik ifadelerde (Midraş, Genesis Rabbah 6:8; Talmud, Sanhedrin 19.a) Yaratan yüzü, hem dış dünyada hem de iç dünyada görülür, yeryüzünün temeli ve düşüncelerin efendisi O’dur. Bu noktada devreye **“ego”** yani **“ben”** girer. Ben’i ilahi BEN ile karşılaştırmak esastır. Kabalaya göre **“can”** ilahi bir kıvılcımdır. Ve bu kıvılcım Yaratan yollarını bilmek istemektedir. Zihnin köklerinde ve duyularla algılanan dünyada bu derin arayış sürer. **Kralın yeri nasıl bulunacaktır?** Bahir kitabı bunu şöyle açıklamaktadır;

*“Tora neden ‘bet’ harfi ile başlar? Çünkü amaç bir ‘beraha’ (bereket) ile başlamaktır...**Hikmetten başka bir ‘başlangıç’ yoktur ve ‘bereket’ olmadan da hiçbir hikmet yoktur.**Berakhah sözünün berekh(diz çökmek) sözcüğünden geldiğini nasıl bilebiliriz? Yeşaya da şöyle yazılmaktadır **‘her diz önümde çökecek (berekh)’**-Yeşaya 45:23 ve her dizin önünde çöktüğü yer (kralın yeridir). Bütün bu sözler ne anlama gelir? Her şeyden önce kralın yüzünü görmek için arayanlar, kralı bilmemektedirler. Önce kralın evini (bayit) ararlar ve ondan sonra kral nerde diye sorarlar.”*

‘Bet’harfi İbrani alfabesinin ikinci harfidir. Yahudilere göre bu dil kutsaldır ve harfleri de her biri gizli anlamları içeriğinde gizlemektedir. Bahir kitabında anlatıldığı gibi **“bet”** harfi hem bereşit (başlangıç) hem de beraha (bereketleme) kelimelerinin baş harfleridir. İbrani kutsal yazılarının yorumlarını içeren Midraş yazıları da bu fikirleri desteklemektedir. Bu düşüncelere göre Tora gerçeğin özüdür. Ve Yahudi inancına göre Tora’yı çalışmak Yahudi dininin olmazsa olmazıdır. Burada hedeflenen gerçeğin doğru doğasını anlamaya çalışmaktır. Metnin okunulup açıklanması ise derash olarak (açıklamak, anlamlandırmak) gibi bir sözcükle ifade edilmektedir. Derash kelimesi Midrash’tan (yorum, tefsir) kelimesinden gelmektedir. Levililer 10:16’da geçen **“soruşturma”** kelimesi daroş ve deraştır. Midraş’ın ifadelerine göre sözcükler arasında inşa edici bir birliktelik vardır. Bunu Sinagog dualarında tekrar edilen şu okuma bölümünde de görmek mümkündür;

*“Rabbi Eleazar Rabbi Hanina ismi ile şöyle dedi: **‘Bütün çocuklarını ben eğiteceğim, esenlikleri tam olacak’**-Yeşaya 54:13. Bu cümlede çocuklar kelimesini (banayikh) çocuklarınız olarak okumayın ama (bonayikh) inşa edenleriniz olarak okuyun.-Talmud, Berakhot 64a)”*

Burada görüldüğü gibi biraz Kabalistik bakış açısı ortaya çıktığında Midraş’ın bile kabala içine girdiğini görmek mümkündür. Sefirotlar yani daireler ya da dünyalar sistemi de bunun gibi yorumlamalarla açılan ve Tanrı’nın özünü algılama için bir araç olarak karşımıza çıkmış olmaktadır. Dolayısı ile bizi yeryüzünde yüksellere taşıyan bir merdiven sistemi içinde yükseltme amacıyla olan kabala bütün bu temel anlatım şekilleri ile bu amacı işleve sokmaktadır.

Bahir kitabına geri dönelim ve Tora’nın neden ‘bet’ harfi ile başladığına bakalım. Kabalada başlangıçlar önemlidir. Bu nedenle başlangıç harfinin de muhakkak bir önemi olmalıdır. Torah hikmetle ifade edilmektedir. Torah kelimesinin kökü (yrh)(öğret) tarzında bir kelimedir. Ve dolayısı ile Tora öğretmektir. Hikmetin de temelinde öğretiş ve öğrenme vardır. Şimdi burada sefirotlar devreye girerse Keter yani Taç noktasındaki daireden aşağı doğru ilk ışımada karşımıza (Hikmet-Hochma) dairesi gelir. Burada Bahir

kitabına göre Tanrı'nın kendini alçaltması yani diz çökme vardır. Daha önce gördüğümüz gibi “diz çökme” kelimesi ile “bereket” arasında da bir bağ vardır. O zaman yaradılıştaki Hiç-Varlık düzeyinden kendini alçaltan ışıktaki büyük bir bereket doğmuş ve bereket olunca her şeyin başlangıcı hikmet yerini almıştır. Yani Yaradılış bir anlamda Alef olan En Sof -Sonu olmayan noktadan sonra ikincil olarak ışılan, kıvılcımlanan hikmettedir.

Başlangıçta bu ikinci sefirot yani Hochma sefirotu ile simgelenmektedir. Bahir'e göre “*kralın evini sormak*” başlangıçtır. Burada ev kelimesi ıbranicede “bayit” tir ve yine ‘bet’ ile başlar. Ayrıca Kabala'nın temel dayanağı, metni olan Zohar'a baktığımızda Zohar Tanrı ve Tora arasında özel bir bağ kurmaktadır; “*Kutsal O'lan, yücelik O'na olsun, 'Tora' ile isimlendirilir ve Tora Kutsal O'landan başkası değildir.*”-Zohar 2:60a. Ve bir başka yerde yine Zohar Tora'yı “*bir baş, bir yürek, bir ağız ve diğer organlar*” -Tikkune Zohar, Tikkun 21:52b olarak tanımlar. Elbette bu Antropomorfizm literal alınmamalıdır. Kısacası Tora'nın mistik ifadeleri ile Tanrı sınırlandırılmaz. Ve yine kabalist bakış açısına göre Tanrı En Sof /yani sonsuza açılan en son çizgi, en uçta biraz seçilebilir bir ufuk çizgisidir. Ve sonunda Bahir kitabının anlatımına göre Kralın yüzünü görebilme, O'nun oturduğu evin Tora olduğunu anlama yolundan geçmektedir.

Görüldüğü gibi metni inceleme, okuma, harfler ve kelimelerin değer ve anlamları ve aralarındaki bağlarla anlamlandırmanın tamamında sonuç olarak “*kralın oturduğu yerin*” Tora olduğu karşımıza çıkmaktadır. Kabala işte böylesine bir Yahudi içselliği olarak karşımıza çıkar.

İsrail, Tora ve Kabala

Tanrı verir ve biz alırız. Böyle bir bağlamda ‘kbl’ köklerindeki “kabala” sözcüğü ‘kabul etme’ anlamındadır. Sina dağında verilen Tora İsrail tarafından alınmıştır. O zaman bu veri üzerinde çalışma ‘huzurda durma’ anlamındadır. Kabul etme pasif bir işlev değildir. El açmayı gerektirir. Yani bir aktif hareketlilik durumu esastır. Verileni yani Tora'yı derin bir biçimde çalıştıkça, aktif olundukça veri artacaktır. Yüreğin açılması bir anlamda peygamberlik olarak tanımlanmaktadır. Ezgiler ezgisi 5:2'de “***Ben uyuyordum ama yüreğim uyanıktı***” denilmektedir. İbrani şair ve felsefeci olan Yuda Halevi bu bölümü uyuma zamanında yani İsrail'in sürgüne tabi olduğu zamanında bile yüreğinin uyumadığından bahsetmektedir.

Kabalistlere göre görüş organı göz değil yürekdir. Hezekiel 36:26'da “***Size yeni bir yürek verecek, içinize yeni bir ruh koyacağım. İçinizdeki taştan yüreği çıkaracak, size etten bir yürek vereceğim.***” demektedir. Peygamberliğin temelinde yürek vardır. Yakup'un İsrail adını almasında da yürek dönüşüm ve değişimi esastır. Yaratılış kitabı 29. bölümde Yakup ve gelecekteki eşi Raşel arasındaki kuyu “*Şekina'nın sularını*” temsil eder. Tabi bu da kabalistik bir yorum olarak karşımıza çıkmaktadır. Şekina Tanrı'nın dişil olan varlığını temsil etmektedir. Yukarıdan ‘eril sularla’ bu noktada buluşmaktadır. Bir başka tabirle eril ve dişil tecellide insan bedeni ile ilahi olanın bütünleşmesinin resmedilişidir. Ve kuyu yine bet harfi ile başlayan bir kelimedir. ‘B’er’ kuyu ve ilginçtir ‘bara’ kelimesi de yaratmaktır. Kaynakların bir araya getirilmesi, kuyu ve yaratılış arasında bir ‘bet’ bağlantısında müthiş anlam çeşitliliği ve derinliği ortaya çıkarılmaktadır.

İşte yukarıda da dediğimiz gibi bütün bu tarz derin çalışmalar, keşifler hep “kabalanın” alanıdır. Yakup'un bu kuyu ağzındaki taşı kaldırması ise, bunu ilerde eşi olacak Raşel'le birlikte yapması, Zohar'ın anlatımına göre Şekina ile derin birlikteliğe

işarettir. Burada taş yaşam kaynağımızı engelleyen “suları katılaştırıp donduran” -Zohar 1:152a yargıdır-on sefirottan biri olan yargıdır(Gavurah). **Burada taş kalp, bedenın esas kalbi ile yer değiştirecektir ki, ilahi ruh yürekçe kabul edilebilsin** (Talmud, Sukkah 52b).

O zaman “Neden Kabala?” diye sorulduğunda “o bir yürek yoludur” demek demümkündür. Kabala’nın merkez şeması “**Yaşam ağacıdır**”. Bu şemadaki on tane sefirot arasına çizgiler çekilirse toplam 22 çizgi görülür. Bu İbrani alfabesinin 22 harfine işarettir. Bir de buna on sefirot eklenirse şema toplam 32 çizgi ile birbirine bağlanır. Kısacası 32 hikmet yolu ve bu 32 hikmet yolu on sefirot ve bu sefirotlar arasında 22 yol bağı bulunmaktadır. (32 ebcet ya da gimatriye göre) ‘lev’ sözcüğünün sayısal değeridir. Lev(b) ‘yürek’ demektir. Lamed aynı zamanda ‘İsrael’ (Yasa Tek.34:12) kelimesi ile bağlantılıdır. Lev aynı zamanda Leb okunur. V harfi B gibi okunur. Dolayısı ile “leb” yani yürek kelimesi içinde lamed ile İsraël’e sondaki bet harfi ile de Yaratılış 1:1’de yer alan ‘bereşit’ kelimesi ile bağlantısı vardır. Yani Yaratılış ve İsraël dolayısı ile bir yürektir. Başlangıç ve son yine başlangıca bağ kurar ve burada hiç bitmeyen bir spiral döngü yerini alır. Süleymanın Özdeyişlerinde “**Bilgelik yaşam ağacıdır ona sarılanlara, ne mutlu ona sınıksız tutunanlara!**”-3:18 demektedir. Buna bağlantılı olarak “**yaşam ağacı**” yüreği aktive eden olarak karşımıza çıkar. İbrani harflerinin her birinin sayısal olması da her bir kelimeyi anlamdan anlama çevirir durur. Ve dolayısı ile kabalist yorumda şekilden şekile girer ve zenginleşir. Mesela, lev yada leb kelimesinin sayısal karşılığı 32’dir. Kbvd (kavod) kelimesinin de sayısal değeri 32’dir. O zaman ‘onur, yücelik’ anlamına gelen bu kelime de kalp anlamına gelen leb kelimesi ile birlikte bir yorum içinde kullanılabilir. Yani şöyle denebilir “**Onur bir insanın kalbinin doğruluğudur.**” Daha üst bir düzeyde değerlendirmek gerekirse Tanrı şanı, onuru diğer bütün diğer hikmetin 32 yolu olan bütün sefirot sistemlerinin dürüstlüğü ile tanımlanır. Tarihsel olarak İsraël ismi Yakup’a, gece boyu bir adamla gürüşmesinden sonra verilmiştir. Bu adam belki de düşmanı Esav’ın meleğidir.(Yaratılış 32:24-32) Yaratılış kelimelerine göre değişim, Yakub’un Tanrı ve insanla uğraşması ve onu yenmesi ile bağlantılıdır.

Buradaki öğretiş mükemmelliğe ulaşmanın yoludur. Bu da kabalanın esaslı düşüncelerinden biridir. Zohar, İsraël kelimesini de böyle algılar. Tamamlama ile dengede ve bütünde olma ile, bu yine bir yürek olgusudur. Yisraël aynı zamanda sadakatle Tanrı önünde durmak anlamındadır. Kabala dünyasında Yakup merkezin sembolüdür. Üst ve alt seviyelerin dengesi. Zohar 3:96’da şöyle der; “**Üst ve alt olgular İsraël denilen noktada bulunur..O nokta iman ve mükemmel birlik noktasıdır**”. Kabalanın özü Yakupla ifade bulur. Yakup’un İsraël’e dönüşüp değişmesi. Yakup’un gerçeği, (truth) ile tanımlanır. Bu sözcük emet (‘mt) sözcüğüdür ve İbrani alfabesinin ilk, orta ve son harfinden oluşmaktadır. Emet sözcüğü , yani “doğru, gerçek” sözcüğü hiç hata olmaması anlamında değildir. Ama başlangıçta ve yaşam sürerken ve sonuna dek hep merkezde kalabilme yeteneğine işarettir. Bu sabah duasında şöyle geçer; (true) “**doğru (gerçek?) olan Sen ilk ve sonsun. Ve senden başka fidiye karşılığı bizi bağışlayıp, kurtaran kral yok**”. Gerçek, alfabenin ilk ve son harfi ile temsil edilmektedir, kral ise burada merkezi işaret etmektedir. Yani gerçeğin yetkisi böylelikle kullanılmış olmaktadır. Kral kelimesi aynı zamanda mlkh yani melekh harflerinden oluşan bir kelimedir ve görüldüğü gibi İbrani alfabesinin üç merkezi harfi bu kelimede yer almaktadır bu da merkeze işaret etmektedir.

Talmud, Shabbat 55a’da şöyle bir ifade bulunmaktadır; “**Tanrı’nın mührü gerçektir**” (ya da doğrudur). Gerçeğe, doğruya çok büyük bir önem vermektedir kabala.

Özellikle Tora'nın gerçekten ne demek istediğini çok iyi bir biçimde anlama ve yorumlama derdindedir. Rabbi Moses ben Nachman yani Ramban "*Kabala gerçeğin yoludur*" demektedir. Ramban şöyle demektedir; ***"Eğer 'başlangıç anlamındaki' Bereşit kelimesini değerinde anlar ve neden 'Tanrı başlangıçta yarattı' şeklinde bir dizilimle kaleme alınmadığını algılıyorsanız, gerçeğin yolu üzerinde, metnin üstün alta açılımı doğrultusunda, ikinci sefirot olan Hikmetin, başlangıcın başlangıcı olduğunu görürsünüz. Bu nedenle 'bet' harfi Keter ile yani ilk sefirotla taçlandırılmıştır."*** (Burada yaşam ağacının en üstünde bulunan ve Ein Sof'tan gelen ışığı karşılayan daireye Keter yani taç denmektedir. Kabala öğretisine göre, "ışık olsun" açılımında herşey Keter'de değil, bir anlamda ilk harf Alef'de değil, ikinci daire Hochma'da yani Bet harfinde yaratılmıştır)

Neden kabala? Çünkü kabala'nın dili 20.yüzyılda Freud ile ortaya çıkan ve onun talebelerinin de aralarında olduğu bir çok psikoloji ilmi üstatları için adeta bir rahim teşkil etmiştir. Kabala, düşüncenin doğasının içine bakmak için bir yoldur. Ve kişinin transformasyonunu sağlamak için etkin bir araçtır. Burada elbette kabalanın ilizyonel ve oldukça kaygan zeminine dikkat etmek önemlidir. Yine de insanın Tanrı suretinde olması farkındalığı insan psikolojisi için de çok önemlidir. Bu temel üzerine Yahudi öğretisinde insan içselliği üç bölünerek ele alınır. Bunlar nefesh(beden-nefs anlamında), ruach (ruh), neshamah (ruhsal can). Bu üç öge ruhsallığı temsil ederler.

Nefesh en alt seviyedir. Adeta "beden düşüncesidir". Düşünsel olarak tamamen bedeninin canlılığı ile bağlantılıdır. Bir anlamda hayvan seviyesidir. Ruach ise dünyasal insan aklıdır. Burada merkez duygu "Ben" kavramıdır. Ve Neshema ise ilahi ruhdur. Neşema aslında Tanrı'dan bir parçadır. Eyüp kitabından bu öğretiyi çıkarır kabalist. Eyüp kitabında ***"İnsanın yukarıdan, Tanrı'dan payı nedir, Yücelerden, Her Şeye Gücü Yeten'den mirası ne?"***-Eyüp 31:2 Burada vurgu Neshema'dır ve doğal olarak neşema hep özünü arzu eder. Bu üç öge birbirinden ayrı değildir. Neşema ve ruach ruhsal beslenmeyi arayan iki içsel seviyedir. Bununla birlikte dünyasal yaşamlarımızda biz neşemayı unuturuz. Sadece ruh kalır ve bu da aslında ego merkezli bilincimizdir. Bu neşema ile ruach'ın bir araya getirilip işbirliği yapması Zohar'da "nur" (nr) olarak adlandırılır. Referans ayet ise ***"İnsanın ruhu RAB'bin ışığıdır, iç varlığın derinliklerine işler"***-Sül.Özd.20:27 İlginçtir ama neşema ve ruach kelimelerinin baş harfleri (nr) yani "nur" kelimesini oluşturan harflerdir. Zohar bu konuda şöyle der;

"Neshema yukarıda ve ruach aşağıdadır ve ikisi bir araya gelirler. Eril ve dişi gibi birleşirler. Her ikisi bir araya geldiğinde supernal bir ışık olarak ışırlar. Bu ikisinin oluşturduğu birlikteliğe 'nur' denir. 'İnsanın ruhu RAB'bin ışığıdır'-Sül.Özd.20:27. Nur nedir? Neshamah ruach"-Zohar 2:99b

Transformasyon olayı için ruhların seviyelerinin birleştirilmesi tam anlamı ile kabalanın en büyük planıdır. Tanrısallık içindeki eril ve dişi birleştirmek, bir diğer deyişle ikiye bir kılmak esas gayedir. Bu bir farzı (mitzvah) yerine getirmeden önce söylenilmesi gereken bir duada da şöyle ifade bulunmaktadır;

"O'na huşu ve sevgi ile yücelikler olsun, kutsal olanın bütünlüğü hakkı için Y-H ile V-H'nin mükemmel birlikteliği adına İsrail'in isminde niyet ettim bu mitzvayı yerine getirmeye.."

Dünyayı iyileştirmek

Anlatılanlarla birlikte Kabala bütün gayreti ile Yaratan'ın bütün dinamiklerini kullanmak ister. Bunun arkasında "dünyayı iyileştirme" arzusu vardır. Buna İbranicede "tikkun olam" denmektedir. Erken dönem Yahudi mistik metni olan Sefer Yetzira, bu durumu, bir mistiğin **"Yaratan'ı kendi tahtına yeniden oturtması"** şeklinde de tanımlamaktadır.. **"Hiçliğin on sefirotu, dokuz değil, ondur. Ondur onbir değil. Bunu hikmetle anlamak, anlamada hikmetli olmaktır. Onları deneyimleyin, derinlemesine araştırın. On sefirot'un özünde tek bir şey ortaya çıkar; Yaratanı kendi makamına yeniden oturtmak (formu verenin)"**-Sefer Yetsira 1:4

Sefer Yetsirah, özellikle Sefirah kavramının anlaşılması için oldukça önemli bir metindir. Bu kitabın anlatımına göre sefirotların tepe noktası "hiçlik" ile tanımlanan o en üst noktadır yani üst akıldır. Üst akıl esas kaynaktır. Sefer Yetsirah, bu kaynağın inkarı konusuna oldukça hassas bir biçimde yaklaşmaktadır. Zaten kabalistik literatüre göre günah, "hedefi vuramama", bu en üst kaynak noktasını es geçme ile özdeşleştirilmektedir.

Bu aynı zamanda on sayısını eksik saymak, dokuzda kalma olarak değerlendirilmektedir. Sadece dokuzda kalmak değil, on bire çıkmak da aynı şekilde hedefi vuramamak hatta putperestlik olarak değerlendirilmektedir. Yine Sefer Yetsirah'ın anlatımına göre, bu on daire, bütün prensiplerin temelidir. Bir anlamda her şeyin iç doğasını algılamak bu on dairedeki prensiplere bağlıdır. Yaşamda ilahi hizmeti sunmak da bu on sefirot üzerinde tefekkür ve bu on sefirotu insan düşüncesine temel edinmekle mümkündür. Zira Tanrı'nın üst aklı insan etkisi ötesindedir. Fakat Sefer Yetsirah'ın ruhsal pratikleri, Tanrı'nın dünya ile bağı üzerine etkindir. Bir şeyin esas özünü ayırt edebilmek önemlidir. Bir şeyin olmasının esas nedeni özünde saklıdır. Ve bu öz alt ve üst dünyaların arasındaki bağ için arzu oluşturacak yegane durumdur. Bizim özü aramamız, öz ile bağ kurma arayışımız Yaratan'ın dünyayı şekillendirmesi ile bağlantılıdır. İlahi varlığın farklı işleyişi yaratılış sürecinde kendini farklı şekillerde göstermektedir. Sefer Yetsirah özellikle şeylerin doğasının şekillenmesi ile ilgilidir. Yetsirah zaten anlam itibarı ile "şekillendirme" demektir. Bu kavram içeriğini çömlek yapımı üzerine inşa etmiştir. Bir çömleğin topraktan çömlek şekline gelene kadar geçirdiği bütün süreç, adeta bu ifadenin anlatmak istediğidir. Kısacası anlatılmak istenilen sefirotlarla yapılan içsel çalışmalarla adeta bir bir içsel dizaynın gerçekleştirilmesidir. Tam istenilen forma girene dek, biz bir anlamda ilahi istem doğrultusunda kendi taşımızı, on sefirot üzerinde yonta yonta forma gireriz. Ya da ayarı bozulmuş bir makine misali olan bizler için kabala, kodları verir ve bizler yeniden bu kodları girmek kaydı ile makinemizi ayarlarız.

Zohar bunu Yeşaya 43:7'yi analiz ederek bize anlatmaktadır; **"Yüceliğim için yaratıp biçim verdiğim, adıyla çağrılan herkesi, evet, oluşturduğum herkesi getirin diyeceğim"**. Burada geçen "Yüceliğim için" sözüne, Zohar'da insanın alt alemde mükemmelliği etkilemesinin ne denli gerekli olduğu anlamı yüklenmekte ve bu etkilemeninde yukarıda mükemmelliğe neden olacağı şeklinde yorum getirilmektedir.

İnsanın doğruluk ve sevgiden kaynaklı hareketlerinde başlayan mükemmelleştirmenin bir etkisi olmadıkça yukarıda herhangi bir mükemmelleşme olacak değildir. Bunun için, mükemmelleştiren etki için, "yüceliğim için" onu yarattım. Ve insan onu yani yüceliği, güçlü sütunlar ve güzelleştirme ile aşağıdan geliştirerek güzelleştirerek mükemmel kılacaktır.- Zohar 2:155a

Zohar üzerine büyük bir çalışma yapan Tishby ise “güçlü sütunlar” insanın sefirot dünyasındaki insani mistik etkinliklerinin etkin birlikteliği olarak ifade etmektedir. Ayrıca insanın yeryüzündeki yaşamının esas amacının da bu olduğunu söylemektedir.

O zaman yeniden “neden kabala?” diye sorarsak cevap yine oldukça basittir; kısacası yapacağımız işimiz vardır. Kabala burada bize güvenilerek teslim edilmiş bir görevin doğasını ve bu görevi nasıl başarabileceğimizi öğretir. Rabbi Tarfon **“bu görevi tamamlama mecburiyetinde olmadığınız gibi aynı zamanda bu görevden el çekme özgürlüğüne de sahip değilsiniz”**-Pirke Avot 2:21 demektedir.

KISACA KABALA

Esas İfşa

Kabalacılar için genel anlatımda hiç bilinmez olarak değerlendirilen bir alan vardır. Bu alana verilen isim Atzimot’tur. Bu düzey hiçlik ya da bilinmezlikle bile ifade edilemeyecek niteliktedir. Herşey hemen onun altında var olduğu varsayılan Ein Sof-bir anlamda görülebilecek en son ufuk çizgisi ya da hiç-varlık diyebileceğimiz alanda kendini göstermeye başlar. Yaratana’nın da kendini insana ifşa ettiği seviye bu seviyedir. Ve ondan sonra aşağıya doğru Ruhlar seviyesi gelir ve en altta da Adam Kadmon seviyesi yani ilk mükemmel adam dediğimiz Yaratana’a suret yaratılmış ilk insan kendini gösterir.

Yaratana kendi görkemini Ein-Sof’tan aşağıya doğru adeta ısıtmaktadır. Bilinmezlik ve hiçlikten hiç varlığa, hiç varlıktan ruhlara ve ruhlar dünyasından insana; Kabala, soyut bir biçimde var olduğu varsayılan bir dört seviyeli sistemde varlığı açıklama gayretindedir.

4. Atzimot
3. Ein sof
2. Ruhlar
1. Adam kadmon

Bu durum yine kabalist alimlerin bakış açısına göre var olduğu varsayılan belli seviyelerden aşağıya doğru hareket halinde devam etmektedir. Yaratana suret olarak yaratılan suret insan adam kadmon-ilk adam, yeryüzünde insanlara ışımadan ya da o modelin aşağıdaki yansıması insanlar olmadan önce tek bir ana surettir. Sonra o ilk kutsal adamın ruhlara bölünmesi ve yine metforik olarak parçalanmasında yeryüzündeki insanlar olarak suret aşağıda parçalar halinde yaşamları oluşturmuştur. Bu bedende, yeryüzünde yaşama işarettir.

Yeryüzünde yaşayan insan, bu yaşamını da bu kez içselliğinde var olan seviyelere göre sürdürme durumundadır. Yine en üstten başlayacak olursak bu seviyelerin en üst katmanı Atziluttur. Böylesi bir seviye herkes için kolaylıkla ulaşılabilecek bir seviye değildir. Bir altı Beria seviyesidir. Sonra Yetzira ve sonra Assiya ve en sonunda en alt düzeyde düşmüş insan dediğimiz Adam Harison seviyesi vardır.

Bu soyut seviye ifadeleri her ne kadar karışık görünse de aslında karışık değildir. Sadece bu seviyelerle kast edilenin ne olduğunu bilmek gerekir. Bu önemlidir;

4. Atzilut dünyası (seviyesi)-Yalnızca Yaratana ait olduğumuzu bilme seviyesidir.
3. Beria dünyası (seviyesi)-Yaratana bağlı olduğumuzu hissetme seviyesidir.

2.Yetzira dünyası (seviyesi)-Birazda olsa Yaratan sistemini hissetme seviyesidir.

1.Asiyya dünyası (seviyesi)-Yaratan varlığının inkarı seviyesidir.

Ve en dipte bu seviyelere yükselemeden kalan insanın seviyesi yer alır; bu bir anlamda düşmüş insan seviyesidir. Buna Adam Harişon denir.

Bütün bunlar insanın bir anlamda içsellikte yerini bilmesi için, gerçekte olmayan ama bir anlamda soyut olarak tarif edilmeye ve bir farkındalık yaratmaya çalışma gayreti içinde, adeta bir elbise çizim patronu misali seviyeler, ifadelerdir. Kişinin kendini iyi bilebilmesi, iyi tanıyabilmesi için bir takım tariflerdir. Burada “dünya” ya da “dünyalarla” kast edilen aslında kişinin bu içselliğinde kendine has, kişiyi ifade eden noktalar. İnsan içselliğinin rahat tarifi için bir anlamda anlayış, algı, hissediş, karakter istasyonlarıdır.

Adam harişon yani düşmüş insan seviyesi aslında Asiyya dünyası ile ifade edilen Yaratan varlığının inkarı seviyesi altındadır. Çünkü düşmüş insanın gerçek Yaratan ile varlığın esas sahibi ile hiç ilgisi yoktur. Yetzira dünyasını deneyimleyen insan ise, cansız seviyeden yani tamamen inkar seviyesinden hareketle bitkisel seviye diyeceğimiz, biraz da olsa Yaratan varlığını hissetmeye başlamış insandır. Beria dünyası ise, artık insanın Yüce O’lan’a bağlı olduğunu algılamaya başladığı seviyedir. Kısacası “kendi için alma arzusunda” yani benlikte de olsa Yüce O’lan’a bağlı olduğunu algılama devrededir. Bir anlamda kendi rızası için alma arzusunda belki artık farkındalık anlamında hayvani bir seviyeye ulaşma söz konusudur.

Kısacası bu anlatımda görüldüğü gibi insan 1.Cansız, 2.Bitkisel, 3.Hayvani seviyeleri deneyimlemek kaydı ile ilk yaratılış düzeyine doğru yükselmektedir. Bu yükselişte esas ulaşılmak istenilen dördüncü seviyedir. Bu seviye Konuşan seviyedir (insan-ı kamil). Bu seviyede “Tanrı rızası için verme” vardır. Karşılıksızlık ilkesinde verme vardır. Adam Kadmon o ilk suret insan seviyesi bu seviyedir. Bu seviye yukarıda bahsettiğimiz Atzilut seviyesidir. Daha açık ifadesi ile; yalnızca Yaratana bağlı olduğumuzu bilme seviyesidir. Hamtaş artık bu seviyeye ulaşabilen kişi için gerçekten küp taş olmuş ve köşe taşı üzerinde (Mesih seviyesi) üzerinde mabedin inşasında olması gereken yeri almıştır.

Yud He Vav He

Elbette kabala özellikle ibrance ve aramice dillerinin iyi bilinmesinde adeta dilin bütün maharetlerini kullanma ve Gimatri yani Ebcet hesapları ile motif motif işlenmiş bir içrek inanç ve uygulamalar bütünüdür. Tevrat (Tora) ve Talmud, Mişna ve benzeri kadim Yahudi kabala üstadlarının yazıları hep bu çalışmaların temelini oluşturmaktadır. Bununla birlikte Rabbi Şimon’un o derin ve içrek-(batini) ve mecazi yorumları ile dolu bir tür Tora yorumu (ezoterik, metoforik) olan Zohar yine Kabala çalışmaları için olmazsa olmazdır.

Bütün bu temeller üzerinde özellikle İbrance’nin 22 harfi bu harflerden oluşan kelimelerin sayı karşılıkları, bu karşılıklara göre hep ikinci manaları adeta Kabala’yı içinden çıkılmaz metaforlar, mecazlar, ezoterik anlamlar içinde bir soyut mana ilmi haline getirir. Üstelik yukarıda değindiğimiz dört dünya misali soyut seviyelerde hep bu harf, kelime, sayı sistemleri üzerinde şekil almış, oluşmuş, oluşturulmuş sistematik öğretilerdir. Bunların içinde Yahudi inancına göre Tanrı’nın 72 ismi ve özellikle Yud He Vav He ile harfleri ile okunan ve ağza alınması bir anlamda yasak olan o büyük ismi oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Yukarıda tarif etmeye çalıştığımız insanın dört dünyası-soyut seviyede hiç kuşkusuz bu dört harfle işaret edilen dört dünyadır. Ayrıca

Yaşam ağacındaki dört soyut daire-dünyanın işaret ettiği karakteristik özellikleri de üzerinde taşımaktadır;

Yud	Atzilut dünyası	Hikmet	Hochma
He	Beria dünyası	Anlayış	Bina
Vav	Yetzira dünyası	Güzellik	Tifferet
He	Assiya dünyası	Krallık	Malchut

Görülen bu tabloya göre “krallık” kişinin “benlik için alma arzusundaki” kendi dünyasıdır. Yaratıcı ismini tamamlamaya yukarı doğru içsellikte yükselen insan güzelliği, anlayışı ve hikmeti de kendi dünyasında bulacaktır. Diğer tarafta insan aslında yukarıdan verilenle yani lütufla “Hikmet’e” sahipse aşağıdaki dünyasına da yukarının ışıklarını taşımış anlayış, güzellik aracılığı ile “karşılıksız verme seviyesini” yani “mana yolunu” yaşamına indirgemişte olacaktır. Yukarıdan aşağıya düşmüş insan, yakalanıp yeniden suret olmaya bir yolla bu olduğu varsayılan işleyiş biçimi ile çıkarılabilecektir.

Algı sınırlarımız

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız gibi aslında bir anlamda kabala, bütün evren algısını Atzimot yani tamamen algılanamaz ve Ein Sof yani görülebilecek en son ufuk çizgisi ve Ruhlar olarak üçe ayırmaktadır. Bu algıda insanın dünyadaki düşmüş hali ile esas Yaratıcı’ya suret olarak Yaratıcı düşüncesindeki hali arasında da seviyeler vardır. Bu seviyeler kendini yine yukarıda bahsettiğimiz gibi şöyle göstermektedir;

Adam kadmon-Yaratıcı sureti
Atzilut
Beria
Yetzira
Asiya
Adam Harişon-Düşmüş insan

İnsan dolayısı ile düşmüş halinden yeniden esas olması gereken yere doğru bir yolculuk yapmak durumundadır. Bu ona yakışandır. Çünkü Suretsiz O’lana yani Tanrı’ya suret olarak yaratılmıştır. Bedenle yaşanan maddi dünya dar alandır ve bu dar alandan yukarıya doğru yükselmek kişinin esas olması gereken yere doğru hareketliliğidir. Bu hareketlilikteki formül kişinin kendi için alma arzusunu bir kenara bırakması ve Tanrı rızası için yani “karşılıksızlık ilkesinde verme arzusunu oluşturabilmesidir”. Bu da doğal olarak kendi benliğini, nefsini inkar edebilmesi anlamına gelmektedir. Benlik üzerine çıkan kişi Işığı kabul yani Yaratıcı verilerini kabul ederek (kabala) ve içsellikine edinerek bunu elde etme yoluna çıkabilmiş olan kişidir. Çünkü öyle ya da böyle madde dünyası zaten ilizyon dünyasıdır. O zaman esas olan mana dünyasına, mana seviyesine çıkmadır. Bunun içinde algı sınırları önemlidir.

Kişinin verilere uyanması ancak mana çalışmak ile mümkündür. Mana çalışması kabala için özellikle 1.Hoca-mana rehberi 2.Metin-zohar üzerine çalışmalar 3.Grup-mana çalışmayı ısrarla isteyenler ile gerçekleşen çalışmalardır. Bu çalışmaları yöneten mana rehberi 1.Bu hizmeti ancak talep edildiğinde 2.Asla para ve maddi destek almayarak ve 3.Rehberlik ettiği kişilerin değişimini beklemeyerek yapmak durumundadır.

Elbette algı önemlidir. Bu öğretişin temelinde insanlar;
1.Maddede algılar 2.Maddede formda algılar 3.Soyut formda algılamazlar 4.Öz-hiç algı alanlarına girmez. O zaman bu algı sistemine göre insanların algı alanları oldukça dardır. Kabala'nın seviye sistemine göre insanların her çeşit veriyi algıladıkları alanları şöyle değerlendirmek mümkündür.

Adam Kadmon- Suret

Atzilut-İlahi

Beria-Ruhsal
Yetzira-Psikolojik
Asiyya-Beden

Adam Harişon-Düşmüş insan

Bu tabloya göre insan Assiya-Beden, Yetzira-Psikolojik, Beria-Ruhsal seviyelerde bir algıya sahiptir. Bu üç alan aslında Yaradılışa göre ve Yaratan düşüncesine göre sadece yüzde birlik bir algı demektir. Ve bu seviyelerin baş harflerini bir araya getirirsek doğal haliyle insanın algı alanı yüzde birde algı alanı olan BYA dünyalarıdır. İnsanlık eğer içsellığe kapı açmaz ve beş duyusunda bütünü algılamaya çalışırsa algılayabileceği sadece bütün evrensel verilerin sadece yüzde biridir. Üstüne üstlük bir de bu yüzde birlik algıyı kapsayan 1.Genel algı-yani her insanın genel olarak algıladığı ve 2.Özel algı-bir de kişinin sadece kendi algısı vardır ki, görüldüğü gibi algı kapasitesi küçüldükçe küçülmektedir. Aslında bütünün bütün verileri yüzde doksanı oluşturmaktadır. Bu da BYA dünyalarının üstündedir. İşte, ruh teknolojisi ve kabala çalışması kişiyi beş duyusunun algı esaretinden bir anlamda kurtulma yoludur. Altıncı duyu ancak “mana çalışmaları” ile verileri arka boyutları ile algılama düzeyinde gelişen sezgisel duyudur. Esas yüzde doksan bu seviyede devreye girmektedir.

Teorik kabalada ayrıntılar

Teorik kabala daha çok içsellığımızı inşa üzerine kurulmuştur. Sefirotları esas alır ve sefirotlarla Tanrı ilişkisi arasında bir bağ kurmaya çalışır. Ayrıca soyut iç dünyalar olarak da isimlendirebileceğimiz Sefirotlarla, insan ruhu, yine soyut ilahi bir hiyerarşi arasında da bağ kurabilme çabası teorik kabalanın konusudur. Teorik kabalanın temel metinleri Zohar kitabıdır. Zohar Tora'nın kabalist yorumudur. Bu yorum da Tora anlatımları hep sefirot açılımında anlamlandırılmaktadır. Ve Zohar için Tora, öyküler ve yasalar. Büyük bir ilahi kitap olduğu vurgusu yoktur. Tora'nın esas ilahi kökü açılımı bu öykü ve yasaların gizlerinin açılımındadır. Dairesel Sefirotlar Kabalanın öğretisine göre, Tora'yı ve Peygamberlikleri ve diğer yazıların tamamını kapsayan adeta bir kök anlatımdır.

Kabala'nın sefirotlar çizimine baktığımızda onbir daireden oluştuğunu görürüz. Bunun nedeni Da'at ismi ile üst üç daire arasında kalan dairenin aslında diğer on sefirot yani daireden farklı kabul edilmesidir. Da'at diğer on sefirota eşit değildir. Diğer bütün daireler Keter'le yani ilk taç daire ile bağlantı halindedirler. Ve Sefer Yetsirah kitabında denildiği gibi “dokuz değil on, onbir değil on” olması esas olan bir sistemdir Sefirotlar. Keter taç aynı zamanda Tanrının sınırsız özüne işaretir. Bilinçle edinilemeyen bir dairedir. Bu nedenle sistemin işlemesi ile Da'at adeta Keter'i biraz olsun edinme noktası olarak soyutta kendini gösterir. Bu bir anlamda arkasında yatan anlaşılmazı kendince anlayan, kavrama noktası “Bilgi” noktasıdır.

Bu nokta Zohar'da şöyle ifade bulmaktadır;

Bereshit(“başlangıçta” belki şöyle okunur) bet (alfabenin ikinci harfi ve sayı değeri iki)reshit, iki başlangıç anlamına gelir, çünkü sayılandırılmasında iki sayısı vardır. Buna “başlangıç” denir, çünkü ilk olan Keter gizlenmiştir. Dolayısı ile, Keter bizim sayma sıramıza girmediği için ikinci birincidir. Böyle bir durumdan ötürü iki reshit “başlangıç” söz konusudur.-Zohar 1:31b

İnsan bilinci hiç bir şekilde Keter'in doğasını kavrama kapasitesinde değildir. Bu nedenle Hochma ikinci başlangıçtır. Da'at Hochmah(hikmet) ve Binah (anlayışın) kesişme noktasıdır. Da'at, bu iki sefirotun daha üst düşünce dünyasına giriş kapısıdır. Hikmet, anlayış ve bilgi sıralamasını kutsal yazılarda görmek mümkündür. Mesela Çıkış'ta 31:3'de ***“Besalel'i seçtim. Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu ruhumla doldurdum”***-31:3 Besalel, Mişkan'ı yani Buluşma Çadırını inşa edendir. Süleyman'ın Meselleri 24:3-4'de de ***“Ev bilgelikle yapılır, akılla pekiştirilir. Bilgi sayesinde odaları her türlü değerli, güzel eşyayla dolar”***.

Tanrı'nın taşınabilir Mişkan'ı aslında bir anlamda mikro kozmos'u sembolize etmektedir. Bu kutsal yazıları mistik olarak ele almada şekil almıştır. Betsalel isminin anlamında bile bu görülmektedir. Betselal demek ***“Tanrı gölgesi”*** demektir. Gölgenin bedene göre hareket etmesi gibi, Tanrısal kalite de Betselal'da Yaratan hareketinin yansımasıdır.

Kabala'da, hochma dizaynının itiş noktası olarak görülür, bina ise bu dizaynın yapısını oluşturur. İbrani dilinde bynh (binah olarak okunan sözcük) inşa etmek yani bnh kelimesi ile bağlantılıdır. Aynı zamanda byn (arasında) sözcüğü ile bağlantılıdır. Binah sefirotu Hochmada kıvılcım alan bir düşünceyi inşa edip işleme geçiren sefirottur. Bir anlamda kalbin bulunduğu noktada yer aldığı varsayılan Tifferet (güzellik) dairesi, sefirotu merkezli altı sefirot için bina bir yapılandırma yapan sistemdir. Da'at (akl-u hikmet) de diyebileceğimiz bu esas on sefirotun içinde yer almayan ama bir anlamda Keter'in yani taç nokta sefirotunun altta yansıması olan Da'at, düşünce kıvılcımından çıkan yapılandırmayı esas pratik alanına alttaki altı sefirota geçiren adeta bir kapıdır. Bir anlamda Çıkış 31:3'de yer alan ***“her türlü ustalık”*** bu altı sefirotun işlevine işaretir. Sefirotların en son ve alt noktası Malchut yani (egemenlik) noktasıdır. Yedinci sefirot durma noktası. Yedinci gün misali. Kabalaya göre bu sistemde Keter'le Malkut bir armoni içinde olmalıdır. Doğruluk, doğru olmak, belki de bu üstü alta taşımak Keter'i Malkut'a indirgemektir. Ve belki de İsa'nın “Tövbe edin göklerin egemenliği yakındır” müjdesi. Yani “dönüşün ve değişin” ile anlatmak istediği bu kadim kabala öğretisinin bir sonucudur.

Ayrıca bu sefirotları yani daireleri çok özel bir şekilde tarif ve kategorize zordur. Sefer Yetsirah kitabı bunun için şöyle demektedir; “sefirot beli mah” yani “hiçliğin sefirotu”.

Diğer yedi sefirotu yani Da’at kapısı altında yer alan esas işlev alanını Tora’dan sonra yer alan yazılar arasında 1 Tarihler 29:11’de görmek mümkündür. Bu bölüm şöyledir; **“Ya RAB, büyüklük(gedulah), güç(gevurah), yücelik(tiferet), zafer(netsa) ve görkem(hod) senindir. Gökte ve yerde olan her şey senindir. Egemenlik(Mamlekhah) senindir, ya RAB! Sen her şeyden yücesin.”**

Tabi burada türkçe veya başka dile çevirilerde kelimelerin değiştiği muhakkak ama gedulah-Binah’dan aşağıya bizden bakışa göre sağımıza düşen hesed içindir. Hesed-Sevgi, şefkat ve merhamet gibi kelime anlamlarının bir karışımını içermektedir. Büyüklüktür gerçekte “genişleme” anlamını simgeler. Yani bir anlamda karşılıksız ve alma arzusu olmayan bir sevgiyi ve kaosu ıslah eden bir şefkati ve merhameti içerir. Gevurah bir “daralma” işaretidir. Hesed’in genişlemesini denetler. Bir güçtür, adalet, yargı gibi hesed işlevini adeta denetler. Tiferet ise bu iki güç arasında dengeyi oluşturur. Tiferet, yani kalp, güzellik, gönül tam ortada dengedir. Merkezdir. Pasif değildir. Birliği etkin kılmak gibi bir temel özelliği vardır. Üst ve alt güçleri, enerjileri adeta birlikte işlerliğe harmanlar.

Netsa ve Hod ise Tiferet altında kalbin altında adeti iki ayak misali alt güçlerdir. Genişleme ve daralma güçleri. Yine birbirini dengelerler ve Netsa diğer anlamı ile sonsuzluktur. Süreci, zaman üzerindeki genişlemeyi ifade eder. Hod ise dayanmayı, sabrı. Hod kelimesinin üzerinde taşıdığı anlamlar arasında “yankı” vardır ya da “titreşim”.

Dokuzuncu sefirot ise Yesod’dur. Temel anlamına gelir. Tarihlerdeki ayette bu dünya, sefirot görünmemektedir. Yesod bir anlamda “gökte ve yerde olan” ifadesinde gök yani Tiferet (güzellik, gönül, kalp noktası) ile Melchut (egemenlik) arasında birleştirici bir kanal görevi üstlenmektedir. Yesod (temeldir, üretmedir, çoğalma noktasıdır).

Burada yine harflerle bir kabalistik yorum vardır. Tarihlerdeki cümlede “gökte ve yerde olan her şey” ifadesindeki “her” ibranicede “kol” kelimesidir. Kaf, ibrani alfabesinin ilk yarısının son harfi, Lamed ise ikinci yarısının ilk halidir. Yani Yesod’un vazifesi altla üstü bağlamak bir anlamda Kaf ile Lamed’in rolünü üstlenmektir ki, “gökte ve yerde olan her(yesod) şey” kelimesi ile Yesod burada zaten tarif edilmiş olmaktadır.

Ve son sefirot Malkhut zaten 1.Tarihlerdeki “egemenlik senindir” cümlesinde görülmektedir. Aynı zamanda Malchut alt dünyalarında yeniden başlangıç noktasıdır. Çünkü bu sefirot döngüsü içimizde bir anlamda yükselişimizin işleyişine bir haritadır. Böylelikle alt yedi sefira bir anlamda bizim dünyamızdır. Yedi dünyanın içimizdeki işlevi bizi tamamlar. Burada da dünyanın altı günde yaratılmasında da aslında sefirotlarla açıklanabilir bir ezoterik anlam söz konusudur. Kadim yazılardaki yaratılış aslında ezoterik olarak fiziksel ve bilimsel bir yaratılış değil tamamen bir kişinin iç dünyasının yeniden yaratılmasıdır. Ve bu altın günde yaratılma ve yedinci gün dinlenmenin de buradan bağlantı ile içselliğimizin esas olması gerektiği şekilde kaostan ıslaha dönüştürülüp değiştirilerek yaratıldığına işaretir. Günlerle sefirotlar arasındaki bağı şu şekilde özetlemek mümkündür;

Gün 1- Işığın yaratılması. Hesed burada genişleme prensibi. Her alanı kapsayan.

Gün 2-Gök kubbenin yaratılması. Alt ve üst suların ayrılması. Gevurah burada sınırlama.

Gün 3-Yine bir genişleme vardır. Kara ile denizler ayrılmış ve bitkiler yaratılmıştır.

Gün 4-Göğün ışıkları yaratılmıştır. Netsa, Hesed'in bir alt tarifi. Güneş, ay, yıldızlar.
Gün 5-Balıklar ve kuşlar yaratılmıştır. Hod ise Gevurah'ın alt tarifi.
Gün 6-Yerin hayvanları ve Tanrı sureti yaratılmıştır. Yesod insanın yaratılışına işarettir.
Gün 7-Yaratma işlevinden el çekme günü. Shekinah ile bağlantılıdır. Dişil ilahiliğin ifşası.

Bu yaratılış anlatımı ile sefirot sistemi arasında ilginç bir bağ bulunmaktadır. 1-4, 2-5 ve 3-6 arasında yaşam ağacında olduğu gibi bir bağ bulunmaktadır. Ve işin ilginç Çıkış kitabı 7-11 arasında yer alan on bela ile de yine ağacın anlatım bağlantısı vardır. Çünkü yaratılışta yaratılmış olan herşey sırası ile adeta tersine işleyişle elden alınmıştır. Mesela aydınlık karanlığa dönüşmüş, yaratılış adeta yaratılış sırasına göre bir bir yaşanamaz bir hale dönüşüp değişmiştir.

Daha önce dediğimiz gibi burada esas hedef kitlesi Yahudilerdir. Ademle Havva öyküsü onlara kendi durumlarını göstermek için anlatılmıştır. Cennetle anlatmak istediği geldikleri diyar yani Kenandır. Oraya gitmedikleri takdirde yaşam alanları on bela anlatımında dile geldiği gibi yaşanamaz bir ortama dönüşüp değişecektir. Onun için esas olan İsrail'in ne yapıp yapıp Yaratan tarafından lütuf olarak sunulan diyara gitmesidir.

Yaşam ağacında yaşam

Kadim başlangıç öyküsünde, yani Tora'nın (Tevrat'ın) Yaratılış bölümü girişinde yer alan Aden bahçesi anlatımında, bahçenin ortasında bulunan iki ağaç dikkat çekmektedir. Bu ağaçlardan biri "yaşam ağacı" olarak, bir diğeri ise "iyiyi-kötüyü bilme ağacı" olarak adlandırılmaktadır. Bu anlatıma göre insan (kadın ve erkek), bu iki ağaçtan biri olan "iyi ve kötüyü bilme" ağacını seçerek "kendi çıkarı için alma arzusunda" hareket etmiştir. Karşılıksızlık ilkesinde verme arzusunu sembolize eden "yaşam ağacını" seçmemiştir. Oysa kadim yazıların ifade ettiği gibi, insanın var olma nedeni "suretsize suret olmaktır". Yani Yaratan'ı madde içinde ve maddi ortamda ısıtma ve bu ısıtmanın getirdiği yaşam hazzını edinme ve deneyimleme için yaratılmıştır. Bu ısıtma karşılıksızlık ilkesinde verme ile özetlenebilecek olan, bir anlamda yaratıcılıktır. Suretsize suret olma bu noktada başlamaktadır. Ve bir başka deyişle Yaratanı edinme, 'Suretsize suret' olma, yaşamın bu iki ağaç, yani iki seçim yolu arasındaki tercihlere bağlıdır.

Bu iki ağacın ya da artı ve eksinin, olumlu ve olumsuzun, iyi ve kötünün olması sonuçta yalnızca "iyi" içindir. Mantık altı algı, her ne kadar bunu algılayamasa da, yaşama bakıldığında, yaşamın kendine has girift işleyişinde bu ikili çalışmayı görmek mümkündür. Sonuçlar hep bu ikili işleyişe bağlıdır. Sonuç olumlu ya da olumsuz "iyidir", iyi içindir. Ama burada iyinin iyi olduğunu anlayabilmek için, iyinin sadece "olumlu" bir anlam taşımadığını bazen "olumlu" bazen de "olumsuz" anlam içerdiğini bilmek önemlidir.

Biraz önce değindiğimiz gibi, "suretsize suret" yani Yaratan'ı yaratılmışta aksettirme, sınırsız sınırlı ifşa etme, bir anlamda yaşam ağacında ışıktır. Ama işin ilginç yaşama ağacı ile iyiyi kötüyü bilme ağacının kişi için aynı seçim ortamında olmalarıdır. Bir diğer deyişle, "yaşam ağacı", suretsize suret olmanın simgesel anlamda içsel haritasıdır. Bu harita aslında bir insan anatomisi üzerinde çizilmiş on daire ile anlatılmakla birlikte elbetteki bir varsayım haritasıdır. Yaratan'ın özellikle insan farkındalığında anlaşılması kişinin yaşam algısına bağlıdır. Bu nedenle de bu daireler adeta kişinin algı dünyalarına işaret etmektedir. Ve bir anlamda on buyruk misali Yaratan'ı yani suretsiz olanı surette yansıtmakta, Yüceler Yücesinin on vasfını insan üzerinde fark etmek, edinmek, algılamak ve suret olarak, sınırlı ortamda bunları yaşama indirgeyerek işler hale getirmektir.

Bütün bunların ışığında konuyu ele aldığımızda “yaşam ağacı” çalışması, kişinin kendini esas olması gerektiği noktaya, insan-ı kamil noktasına yükseltme sürecinde kendi içselliğini on ayrı hayali daire içinde değerlendirebilmesi ve kendini Işıkla dönüştürüp değiştirebilmesine ilahi bir rehberdir. Bir diğer anlamda bu kadim çalışma, suretsiz surete ışınmasında, sınırlı algı sahibi kişinin, sınırsız algı sınırları içinde algılayabilmesine yoldur. Hatta yol ötesi bir ruhsal teknolojidir.

1.Keter-Taç, “hiç’te açılan şeyler noktası”

Bu ruhsal teknolojiye ilk varsayım daire, “Keter-yani taç nokta” olarak ifade edilen dairedir. Ya da bu daire ile ifade edilen aslında “Taç nokta dünyası” yani “hiçte açılan şeylerin” kaynağına işaret dünyasıdır. Bu sanki insanın başının üstünde bir varsayım daire varmışta, bu “hiçte açılan şeyler” hep oradan kişinin aklına düşüyormuş gibi düşünülmektedir. Bu kişinin başının tepe kısmında olduğu varsayılan en üst daire, aslında kişinin “ilk arzusunun” olduğu, o “hiçte açılan şeylerin” dünyasına işaret etmektedir. Bir anlamda sınırsızla sınırlı arasındaki bağ, bu ara noktadadır. Bu en üst nokta, adeta yukarıdan aşağıya, üstten doğan ve içe düşen arzuların on daire, on dünyada bir zikzak çizerek alta kadar, yani insanın kendi madde dünyasına kadar inip, insanı manevi manada bulunduğu her ne nokta ise o noktadan alması ve insanı yeniden üstteki daireye yani kaynağına taşımasını anlatmak içindir. Bu adeta suyun yukarıdan gelen ısı ile buharlaşması ve yeniden kaynağına yukarıya dönmesi gibi bir döngüsel durumdur.

Yaratan, yaratma ihtiyacından ötürü evreni yaratmış değildir. O insanı yaratmak için evreni yaratmış ve insanı da ona haz kavramını sunmak için yaratmıştır. Ve insanın en büyük hazzı da, Yaratanı bilmesi ve bu bilmede deneyimleyeceği hazdır. Ve böylesi bir döngü algısında bir mana talebesi için, bir anlamda yaratılış Keter de yani “ilahi sistem” dairesinde ya da dünyasında başlar.

Her bir daire, dünya(sefirot) aynı zamanda Yaratan’ın isimlerinden birinin ifadesidir. Esasında o isimler, o muhteşemliğin, o bütün içindeki farklı işleyişlerin açığa çıkmasına verilen isimlerdir. Keter, Taç yani bu en üst nokta, “ilahi istemin, arzusun” açığa çıktığı nokta, Yaratan’ın “Ehyeh” -Ehyeh asher ehyeh- (BEN, olduğum gibi O’lanım) ismini, açığa çıkardığı noktadır. “Ehyeh” aynı zamanda “olacağım” gibi bir gelecek zamanı da içermektedir. Aynı zamanda bu cümle “Ben, ben O’lanım” ifadesi yanında “Olduğum gibi O’lanım” ifadesini de içermektedir.

2.Hochma-Hikmet, sezgisel akıl

Bu taç noktadan, yani sanki başın üstündeki bir daireden ya da temsili dünyadan gelen “hiçte açılan şeyler” ilk olarak ikinci dünyaya sanki beynin sağ lobuna düşer gibi, sağ da varsayılan bir daireye düşer. Bu birden bire aklımıza gelen “çay yapsam” fikrinin zihinde soyut olarak şekillenmesi misalidir. Bu ikinci dairede “sezgisel akıl” yani “hochmah-hikmet” devrededir. Bu ilahi hiçte açılan şeylerin bir anlamda şekillendiği alandır. Bu adeta Yaratan ışıklarının yaratılan içine ışınmasıdır. Yaratanın yaratılarda ifade bulması gibi. İlahi kollektif bilinçte oluşan kelam hikmeti, adeta Yaratanı insanın yaşadığı ve algıladığı beden işleyişinde algılatmaya çalışmaktadır. Bu nedenle yaşam ağacında Yaratan işleyişi adeta insan bedeniyle ifade bulmaktadır. Kısacası ikinci daire, ikinci dünya, sezgisel bilinç dediğimiz o harika ilahi hikmette, yukarıdan açılanın aşağıda yani insanda işleyişe başlayışdır. Bu ikinci sefirot, daire, dünya aslında düşüncenin başlangıç

noktasıdır. Yaşam ağacının en üst sağında yer aldığı varsayılan dairedir. Hatta bu en üst sağ daire eril ve dişilin birlikte yaratılıştaki işlevinden ötürü ve üstten gelen düşüncenin ilk başlangıç noktası olmasından ötürü, eril olarak hatta “ilk başlatıcı sebep” anlamında Abba (Babacığım) olarak isimlendirilmektedir. Ve Yaratan bu noktada, kendisini Yah ismiyle ifşa etmekte, açığa çıkarmaktadır. Bu temsili ağaç görüldüğü gibi, adeta yepyeni, Yaratan’a suret olarak yaratılmış insanda, suretsiz O’lan’ın işleyişinde bir ayna teşkil etmektedir.

3. Bina-Analitik düşünce dünyası-anlayış

Taç nokta, yani “Hiç’te açılan şey” ilahi ışık, oradan içeriye yani sanki beynin sağ lobuna girercesine sağ sefirota, temsili daireye ya da dünyaya girer. Bu dünya “sezgisel bilinç hikmet” dünyasıdır. Ve oradan da bir zikzak (zimzum) yol izlemek kaydı ile sol loba, yani bu kez de “analitik düşünce dünyasına-anlayışa” doğru hareket eder. Birden bire çay içme fikrinin aklımıza gelmesi ve sonra bunun için eve gitmemiz gerektiği ya da bir kahveye gitmemiz gerektiğini düşünmemiz artık bu üçüncü dünyada “evet, eve gideyim daha iyi olur, hem de dinlenmiş olurum” şeklinde yavaş yavaş bütünden parçaya doğru inmeye başlar. Bu adeta soyut düşüncenin somuta geçişidir. Bu üçüncü daire “Abba’dan gelen”, eriden gelen düşüncenin artık dişille, yani daha gerçekçi bir yapabilirlikte buluşmasıdır. Bu üçüncü daire “Binah” dairesi ya da dünyasıdır. Görüldüğü gibi “hiç varlıktan uyanan düşünce” eril ve dişil düşünce yapısında birleşir. Bir anlamda “rahman ve rahim” yani “Abba ve Ema”, mecaz anlamda “fikirlerin eril ve dişil hali”, bir başka deyişle “Baba ve Anne” fikir işleyişi, bir araya bu üst düzeyde yani bilinç düzeyinde gerçekleşir. Ve yaşam ağacının üst seviyesi bu işleyişe bir simge oluşturmaktadır. Bina, bilgi ve figürleri daha da içe ilahi rahme atmakta ve bundan sonra gelecek olan yaşam ağacının ya da insan varlığının diğer bütün dünyalarının ortaya çıkmasına yol olmaktadır. Bu üçüncü daire, yukarıda da dediğimiz gibi insanın soyut düşüncelerinin artık somutlaştığı noktaya işaret eden bir simgesel dairedir. Bu insanda varsayılan daire, dünya ile yüce O’lan’ın Elohim ismine işaret edildiği anlatılmak istenmektedir.

DAAT-düşünce netleşmesi ortamı-AKL-Ü HİKMET

Yukarıdan, taç noktadan, insanın tepe noktasından gelen ilahi ilk arzu uyanışı, sağ ve sol beyin loblarında açılmışçasına bir zikzak çizmek kaydı ile, önce hochma-yanı sezgisel bilinçte soyut halde açılır ve sonra da analitik bilinçte somut halde açılır. Aslında “yaşam ağacı”, görüldüğü gibi insanın iç dünyasının işleyişini bize göstererek Yaratan işleyişini sınırlı algılara göstermeye çalışmak için kadim dönemde ortaya konulmuş bir simgesel anlatımdır. Bu soyuttan somuta hareketlilik hali ilk arzuyu temel yaşamsal algı düzeyine indirmeye başlar. Binah-analitik bilinçten yani üçüncü temsili iç düşünce halkamızdan, bize gelen bu ışık yeniden sağa doğru meyl ederken dördüncü daireye, dünyaya yani Chesed-merhamet dairesine henüz ulaşmadan bir “düşünce netleşmesi” ortamı oluşturur. Bu akl-ü hikmet ya da İbranicesi ile Da’at ortamıdır. Elbette bu netleşme, bu bilme netliğine ulaşmak, yukarıdan akış sırasına karıştırmamak kaydı ile mümkündür. Zaten “yaşam ağacı” ile “mana çalışmasında” insanlara bir ruh teknolojisi olarak öğretilmeye çalışılarda budur. Yani mana yoluna çıkmış kişi düzeyindeki “sadık-doğrunun” içselliğinde sağa ve sola sapmadan yaratılıştaki her işleyişi kendi doğalında, olması gerektiği şeklinde kendi dünyasına edinmesi ve bunu sürekli yaşam edinmesi.

Kısacası Yaratan’ın açılımı önce soyutta açılan düşünce ve sonra somutta bütünden parçaya dönüşüp değişen düşünce ve ondan sonra da artık pratik yaşama indirgenmeye

doğru giderken “bilme netliği” ortamını oluşturmaktadır. Bu sıra bozulduğu anda insan, suretsiz suret olma yerine, surete suret olmaya yani kendi rızası için, kendi çıkarı, benliği, bencilliği için almaya başlamaktadır. Bu da doğal olarak insanın, “yaşam ağacı” yerine, o her zaman dönüp dolaşıp pratikte seçtiğimiz “bilme ağacına” dönmesi demektir. Bir anlamda Keter yani taç nokta, ne kadar Yaratan’ın kendini ifşası ise, Da’at bir o kadar insanın tecrübe alanıdır. Deneyimlere dayalı olarak bu nokta, insanın bakış açısından gerçeği gözlemlediği alandır. Hochma-sezgisel bilinç, Binah-analitik bilinç ve Da’at- bu orta ortam ise, kişinin mana deneyimlerinin birikimidir. Ateşe elinizi uzatma konusunda önce Hochma size tehlike sinyali verir, Binah elinizi utmanızı durdurma gayretindedir. Ve Da’at geçmişteki bu konu ile ilgili deneyiminiz size net bir biçimde hatırlatır.

4.Chesed- merhamet-pozitif-kaosu ıslah dünyası-İbrahim

Bu üst iki dünya ve Da’at ortamı aslında düşünce, bilinç dünyasının işleyişini yansıtmaktadır. Ve yaşam ağacında herşeyin kaynağı ve kapsayıcısı olan Işıklar Babası, Yüceler Yücesi ile doğrudan bağlantılıdır. Buradan yavaş yavaş insanın pratik dünyasına geçiş başlar. Keterden Hochmaya ve Hochmadan Binah’a ve onların ortasında Da’at ortamının oluşmasından sonra şimdi ilahi ışımaya, yukarıdan gelen o muhteşem var oluş ışıkları artık dördüncü dünyaya, aslında sırayı bozmadan yaşama inişte gelmeleri gereken dördüncü sıradaki varsayılan dünyaya, mana dünyasına gelirler.

Bu Chesed-merhamet dünyasıdır. Bu kaosu ıslah anlamında bir merhamet olmakla birlikte, aynı zamanda genişleme yani soluk alma gibi bir durumdur. Bu dairede sağda yer alır ve eril olarak ifade edilir. Yaratanın insanda temsili işleyişi olan yaşam ağacı olarak adlandırılan bu şemada Chesed-sağ eli simgeler. Yukarıdaki üç sefirot Keter, Hochma ve Binah insanın adeta başı ile temsil edilirken ve Da’at adeta boyunmuş gibi ele alınmaktadır. Yukarıdan gelen ışıkların aşağıya doğru insanı sarması, insanın bir diğer anlamda Mesih’i giyininip, dönüşüp değişmesi, bu noktada önce sağ eli esas almaktadır. Bu da bir mecazdır. İçrek bir yaklaşımdır. Yani sağ el, genişleme, karşılıksız verme, her tür kausun olduğu ortama ıslah getirme, esenlik verme gibi çok analım ifade eden bir dünyadır. Bu daire Yüceler Yücesinin İbranice söylenişi ile “El” isminin ifşasıdır. Kadim kelimelerine açılan bu kelimeler tefsirleri ile manayı madde, özellikle insan ruhunu örten bedenle anlatım, her ne kadar kısıtlı ise de, aynı zamanda bir o kadar da etkin bir öğreti kaynağıdır. Görünmeyeni görünende anlatmak için “yaşam ağacı”, diğer tabiri ile “on sefirot (daire, dünya) temsili, oldukça etkin bir öğreti aracıdır. Bu daire, dünya, sağ el, aynı zamanda ata Avraham ile temsil edile gelmiştir. Bu daire bir anlamda İbrahim dairesidir. Çünkü İbrahim, çadırının dört kapısını da açarak herkesi kabul eden bir mana atasıdır. Bu geniş bakış açısına, genişliğe işaretler. Veren el geniş bereketlere kaynaktır. Bu anlamda Chesed-merhamet dünyası mana denizinde genişlemeye işaretler.

5.Gevurah-daralma, sınırlama ve durdurma-İshak

Beşinci daire ise soluk verme gibi daralma ve sınırlama ve durdurma dairesidir. Yani yukarıdan gelen arzu, hareket üç temel düşünce dünyasından sonra, netliği boyun noktasında, yani Da’at dediğimiz ve esasında olmayan bir dairede yakalayacak, önce yine eril taraf olan pozitifte, olumluda, genişlemede açacaktır. Ama her şeyin bir sınırı bir dengesi olmalıdır. Onun için her yukarıdan gelen, verilen her ne fikirse, her ne görüşse, her ne hareketse muhakkak bir sınır, bir denge, bir durdurma ile de dengelenmelidir. Bu daire, dünya Gevurah olarak anılan dairedir ve bu daire adeta bir kontrol noktası gibidir. Chesed ve Gevurah aslında iki zıt kutup olarak yaşamı dengelemektedirler. Bu dairede, bu dünyada Yaratan “Elohim” ismi ile kendisini açığa çıkarmaktadır. Ve bu daire aynı zamanda da atalardan biri olarak kabul edilen İshak ile de anılmaktadır. Çünkü İshak’ın

karakteri, İbrahim'in yanında çok daha pasiftir. İlahi Işık, Keter'den, taç noktadan aşağıya döküldüğünde bu muhteşem ilk arzuyu, ışığı kontrol etmek, durdurmak önemlidir. Aksi takdirde, aşırı ışığın kişiyi yakması dediğimiz tabi yine mecazi olarak ifade ettiğimiz bir durum kaçınılmazdır.

İnsanın “bilme ağacını” değilde, bir diğer deyişle; “yalnız kendi rızası için, kendi çıkarı için alma arzusu” olan Adem seviyesinin işareti olan bilme ağacını seçmesi değilde, “karşılıksızlık ilkesinde verme arzusu olan” Mesih seviyesinde “yaşam ağacını” seçmesi esastır. “Yaşam ağacını” seçmesi “Yaratan rızası için vermeyi, üretmeyi, kendi çapında kaosu ıslah etmeyi, iyiyi güzeli yaratmayı” tercih etmesidir. Bu acılar yolu değil, mana yoludur ve mana seviyesidir. Yaratan'ın “bereketi ya da laneti seç” dediği iki yoldan biri olan “yaşam ağacı” yolunu seçmek, “bereketi” seçmek demektir. Bu seçilen yolda işleyişte kadim kelmacıların açıklamaya çalıştıkları gibi, belli bir içsel düzeni kişinin kendi içselliğinde sürekli olarak işletmesidir. Yukarıdan aşağıya hiç bir arzunun akış sırasını elden geldiğince bozmamak demektir. Bu Yaratanı insanda açmak, bir başka tabirle “Kendini bilen RAB’bini bilmesi” gerçeğini pratikte edinmesi demektir. Mesela, bir iş kuracak kişinin yukarıdan gelen veriyi Chesed’e yani kaosu ıslah eden merhamet dairesine uğratmadan doğduran negatife yani Gevurah dairesine indirmesi bir anlamda belki olabilecek olan işi, daha başlangıcında olumsuzlamak demektir. O nedenle “yaşam ağacına” göre yaşamak mana seviyesinin bütünde yaşamını yaşama indirgemekten başka birşey değildir. Çünkü oradaki doğal akış, doğal düzen, Yaratan istemi doğrultusunda yaşamın esas dağarcığı olan düşünce temelini temellendirmiş olmak demektir.

6. Tiferet-armoni, doğruluk-Yakup

Yukarıdan aşağıya doğru zikzak (zimzum) yaparak indiği varsayılan ışık, veri genişleme ve daralma işlevini tamaladığı Chesed ve Gevurah dairelerinden, soldan sağ alta doğru ilerlerken yukarıda ortada yer aldığı düşünülen Da’at’ın tam altına gelecek şekilde ve insanın kalbine denk gelen bir noktada yepyeni bir daire, dünya oluşturduğu varsayılmaktadır. Bu oluşan daire, dünya Tiferet ismi ile anılmaktadır ve bir anlamda bu daire her insanın gönül dünyasına işaret etmektedir. Bu varsayılan yürek dairesi, armoni, doğruluk ve kaosu ıslah yapma gibi özelliklerin dengelendiği, bulunduğu noktadır. Tabi “yaşam ağacı”, bu kadim hikmet anlatımında anlatıldığı şekil ve düzende Yaratan’dan gelen veriyi, ışığı “mantık üstünden” bir anlamda “mantık içine”, yani kişinin kendi günlük yaşamına belli bir düzende indirgeyebilirse bütün bu armoni, doğruluk, yaşamda etkin olarak açılacaktır. Kaosu ıslah halkasından yana geçip sınırlandırılan ışık, oradan çapraz sağa doğru aşağıya meylettğinde, bu sefirot’un üzerinden geçmek durumundadır. Bu daire, sefirot zaman zaman merhamet ve bağışlama anlamına gelen Rachamim kelimesi ile de anılan bir sefirottur. Güzelliğin doğruluğun ve armoninin kaynağı olan bu daire sağ ile sol, üst ile alt daireler arasında adeta tam orta noktada yer almaktadır. Yaratan kelimasının sembolü olarak da gösterilen bu varsayılan daire aynı zamanda derin Kelam özelliğine ve O’nun yüreğine işaret etmektedir. Tiferet’te ifade bulan Yaratan’ın ifşası Y-H-V-H isminin ifşasıdır.

Yaşam ağacında Chesed, kadim yazıların üç büyük atasından biri olan İbrahimle anılırken, solda yer alan ve sınırlamayı, daralmayı anlatan Gevurah İshak ile anılmaktadır. Tiferet ise, daha sonra kendi içselliğinde dönüşüp değişen ve İsrail adını alan Yakup’un ismi ile anılmaktadır.

Yaşama ağacının en üstünde yer aldığı varsayılan üç sefirot, daire, dünya yani Chochma, Binah ve Da’at bir bütün olarak kabul edilirken, Chesed, Gevurah ve Tiferet

yani sevgi, yargı ve uyum yine kendi içinde bir bütün olarak kabul edilmektedir. İlk bütün bilinç işleyişini ifade ederken, ikinci bütün ise dünya üzerindeki işleyiş biçimini ifade etmektedir.

7.Netzah-Zafer-yapabilme gücü-Musa

Yaşam ağacının varsayılan simgesel dairelerinden yedincisi ise Netzahtır. Bu sefirot, zafer kelimesi ile de tanımlanan bir dairedir. Yukarıdan gelen itiş bilinçten, bilinç seviyesinden işleyişe indiğinde yani yaşamda uygulama halini aldığına, yedinci sefirot bu işleyişin etkin bir biçimde olmasını sağlayan alana işaret eden dairedir. Yukarıdan gelen ilahi arzusun yaşamda etkin kılınması, bunun için yapılması gerekenleri yapabilme hep bu dairede, bu dünyada ifade bulmaktadır. Bu sefirot sanki insanın sağ ayağı gibidir. Yetkin ve etkin. Adım atabilme gücünün bir anlamda lokomotif olan sağ ayak gibi. Bu nedenle bu dairede ışılan Yaratan ismi, “Orduların Efendisi” ismidir. Bu isim ibranicede Y-H-V-H Tzvaot’tur. Bu sefirot kadim yazıların mana kahramanlarından Musa ile anılmaktadır. Zafer adının verilmeside yetkin ve etkinliğin ilerlemedeki önemini irdelemek içindir.Çünkü işleyiş etkin kılmak aslında bir zafer elde etmektir.

8.Hod-Şan-sonuna kadar dayanma-Harun

Yaşam ağacının sekizinci dairesi yada dünyası ise, Hod ismi ile bilinen ve sol ayağı temsil eden ve şan ismi ile de bilinen dairedir. Bu varsayılan dünyada, işleyişte dayanma, sonuna kadar sabırla devam ve bunun önemini vurgulanmaktadır. Bu daire, bütün engellerin üstesinden gelebilmenin işaretidir. Bu dairede ifşa eden Yaratan ismi ise Elohim Tzvaot yani “Orduların Allahı” ismidir. Ayrıca bu sefirot, yine kadim yazıların mana kahramanlarından Musa’nın kardeşi ve ilk başkahn olan Harun ile de anılmaktadır.

9.Yesod-Temel, köprü-Yusuf

Yesod, artık üst dünyaların belli bir düzen ile işletilmesinde, üstün ışıklarını ayaklarımızın altında şekillenen kendi dünyamıza ulaştıracak olan, son sefirot, son kapıdır. Bu daire bağ kurmanın, bağ kurmada kapasitenin ve aynı zamanda arzusun gücüne işaret etmektedir. Yesod aynı zamanda üreme organları üzerinde yer aldığı varsayılan bir dairedir. Ve bu anlamı ile “bol yaşamın” ürün veren bir yaşam olmasına işaret etmektedir. İsa’nın, meyve vermeyen her ağacın kesilip atılacağından bahsettiği aslında bu dairenin, bu dünyanın işlememe halidir. Çünkü Yesod yoksa “Suresize suret olan” mana yükselişini gönendiğimiz dünya da bizde yoktur. İsa’nın Petrus’a dediği gibi “üstten verilmedikçe” ve dolayısı ile bu verilen altta yani kendi yaşamlarımızda açılmadıkça “yeni yaşam” söz konusu değildir. İşte ürün vermek, meyve vermek hakiki bir Yol talebesi için bu nedenle çok önemlidir. Yesod dünyası bunun temelidir ve kadim mana kahramanlarından Yusuf’a da isimlendirilen bir dünyadır. Ve Yüceler Yücesinin “El Shaddai” yani “Herşeye kadir O’lan” ismini üzerinde taşır.

-Orta Kolon-Doğruluk, Denge-

Eğer Keter’den dosdoğru aşağıya bakılacak olursa yani adeta bir insanın fikri, kalbi, üreme organı ve en aşağıda ayakları altında (mecazi manada) oluşturduğu kendi dünyası, bu dosdoğru bir orta kolon oluşturmaktadır. Yani yukarıdan verilen-göklerin egemenliği dediğimiz Yaratan’dan doğan fikir, soyuttan somuta sonra netlik ortamına ve önce pozitifte ele alınıp negatifleri ile de kabul edildiğinde kalbe yani belli bir armoni bütünlüğüne ulaşır ve buradan da yapılması gerekenleri yapmak kaydı ile ve gerekli dayanma gücü ile sonuçta bir ürünün ortaya konmasına neden olur. İşte bu yol dostunun

yaşam prensiplerini gösteren bir işleyiş düzenidir. Adeta bir iç işleyiş planı, mana haritasıdır. Talebe kendi içinde Yaratan'dan ısıdığı düşünülen ve varmış gibi algılanan on dünyada ve belli bir düzende üstün verilerini en etkin bir biçimde ve bol yaşam olması için bu şekilde en etkin bir biçimde kullanılabilir bir hale getirmektedir. Bu kadim yazılarda yer alan “bugün bereketi ya da laneti seç” sözü doğrultusunda “bereketi” seçme ve kullanabilmedir. Acılar yolundan mana yoluna geçmenin anahtarıdır. Yalnız “kendi rızamız için almadan” yani Adem seviyesinden, “karşılıksız vermeye” yani Mesih seviyesine dönüşüp değişmektedir. Bu nedenle manacılar için Orta Kolon yani Keter-taç noktadan Yesod’a yani temel noktaya ve oradan kendi dünyamızı ifade eden onuncu daireye yani Melckut’a bir çizgi çektiğimizde belirgin olan o orta kolon ya da sütun dengeyi temsil etmektedir. Özellikle dönüşüm ve değişime en büyük işaret olan Tifferet yani Yakup (Değişim ve Dönüşümü sonucu İsrail adını almıştır) merkezli bu muhteşem orta kolon esaslı sevginin yüreğimizde yer alması kişinin lütufla “doğru sayılmasına” en güzel işarettir.

10. Malchut-Hükümrânlık- En son noktada kap, Davut

Malchut en üst noktada açılan o ilk “arzunun” ışımasının belli bir düzende alt dünyaları aşarak kendi yaşam alanımızda şekil bulduğu o son nokta, adeta arzudan ışıyan ışıkların bir kapta toplandığı ve kişinin hükümrânlık alanı olduğu o son nokta Malchut’tur. Yani benim dünyam dediğim Suretsiz, sınırsız, surette, sınırdan kendi yansıttığı o son nokta. Bu sefirot insanın potansiyalinin anlaşıldığı noktadır. Yesod adeta Malchut’u dölleyen son noktadır. Malchut ise yaşama döllemiş olan son noktadır. Malchut’u temsil eden gün bu nedenle Şabat’tır. Yedinci gün, tamlik ve bu gün dişil olarak algılanmaktadır. Günlerin kraliçesi çünkü bilinç düzeyi yani Keter, Chochma ve Bina bir tarafa bırakılırsa, bilincin işleve geçtiği Chesed temel alınır Malchut’a kadar yedi sefirot, yedi daire, yedi dünya sayılır. Ve Malchut bu insanın içselliğinin etkin işleyişini ifade eden yedi dairenin en sonuncusu yedincisidir. Ve bu yedi işlevi haftanın günleri ile de sayarsak yedinci gün yani cumartesi doğal olarak tamlik sayısında, durup bütün haftanın mana işleyişini değerlendirme anlamında Şabat olarak karşımıza çıkmaktadır. Malchut’u tanımlayan Yaratan ismi ise Shechina’dır. Yani ilahi varlıktır. Ve kadim yazılarda yer alan mana kahramanlarından Davut ile anılmaktadır.

Malchut bütün sefirotların, mana dairelerinin, içselliğimizdeki mana dünyalarının sonuncusudur. İlk üçlü bütün blok yani tekrar söylemek gerekirse Keter, Chochma ve Bina aslında zihnimizde oluşan düşünce işlevini, ikinci üçlü blok yani Chesed, Gevurah ve Tifferet zihnimizdeki oluşan düşüncenin gözden geçirildiği yürek ve duyguların işlevini, üçüncü üçlü bloksa zihnimizdeki oluşan düşüncenin sadece yürek ve duygular açısından gözden geçirilmesi değil aynı zamanda harekete geçilerek dünyada var oluşturma getirilmesi işlevini belli bir düzen içinde bize anlatmakta ve öğretmektedir.

-Üç kolon işleyişi

Yaratan’ın kişinin içinde açılması ve Saran Işık yani Kutsal Ruh’la işlemesi yukarıda da değindiğimiz gibi kadim “yaşam ağacı” öğretisi ile anlatılmaya çalışılmıştır. Bu nedenle Aden bahçesindeki iki ağaçtan biri adeta insanı yok oluşturan “lanet” yani “bilme ağacı”, diğeri ise insanı sonsuza taşıyan “bereket” yani “yaşam ağacıdır”. Bu olduğu varsayılan, varmış gibi sunulan on sefirot, daire ya da dünya ile adeta bir insanın mana anatomisi çizilmektedir. Ve özetlemek gerekirse bu on sefirot adeta yukarıdan aşağıya üç ayrı kolon halinde inmektedir. Bize göre bu çizimi karşımıza koyduğumuzda bu insanın mana anatomisinde Chochma altında dizilen sefirotlar beyaz renkle tanımlanan sağ kolonu, eril kolonu, pozitif kolonu oluşturmaktadır. Binah altında dizilen sefirotlar ise

kırmızı renkle tanımlanan sol kolunu, dişil kolunu, negatif kolunu oluşturmaktadır. Keter yani Taç nokta altında toplanan ve yeşil renkle tanımlanan kolon ise “doğru kişinin omurgası misali” dengeyi, güzelliği, doğruluğu temsil etmektedir. O zaman bu sağda merhamet, solda adalet, yargı ve ortada güzellik dediğimiz üç temel yaşam prensibinin de harika bir biçimde tarifidir. İnsanı kamil bu üç kolunu net bir biçimde işletebilen kişidir. Bu da Suretsiz suret olmak, düşmüşlükten yani kişinin sadece “kendi rızası için alma arzusundan” kurtulmasıdır.

Yedi ayrı sefirotla yaşam

Pazar-Chesed-Genişleme-merhamet-dışa ulaşma-dışla paylaşma

Mana talebesinin madde üstüne çıkışının simgelendiği, karşılıksız sevginin yaşamda açıldığı, bir paylaşma, dışa ulaşma günüdür. Yani Chesed-dışa genişleme bu günle ifade bulur. Şabat’ın yani durma gününün, yaşamı farketme gününün arkada kaldığı ve yepyeni bir haftanın ilk günüdür.

Pazartesi-Gevurah-Daralma-yargı-disiplin

Bu gün bize gücün, adaletin ve disiplinin önemini vurgulayan Gevurah’a işaret eden bir gündür. Pazartesi önlerinde tamamlanması beklenen işler için kasların çalıştırılmaya başladığı gündür.

Salı-Tiferet-Güzellik-armoni-uyum

Bu gün güzellik ve uyumun gücüdür. Salı, Tiferet-güzellik dairesi gibi aslında haftanın ilk yarısının sonudur ve Çarşamba ikinci yarısının başıdır.

Çarşamba-Netzach-zafer-elden gelenin yapılması

Çarşamba günü mana talebesi için ısrarla yapılması gerekenlerin yapılması konusunda ısrar günüdür. Haftayı başarı ile bitirme için adeta bir motivasyon günüdür. Çünkü herşey yine beklenen günlerin kraliçesi Şabat için, Şabat daha gelmeden tamamlamak gerekmektedir.

Perşembe-Hod-şan-gerekeni yapma konusunda sona kadar dayanma

Perşembe günü, haftanın sonuna doğru gidilirken adeta gayrete gayret katma, işleri başarı ile sürdürmek için dayanıklılığı güçlendirme günüdür.

Cuma-Yesod-bağ kurma-

Bu gün bağ kurma, yeniden bağlantı sağlama günüdür. Bu bağ kurma elbette her zaman olması gerektiği gibi Yaratanla olduğu gibi eşle, dostla, arkadaşla yeniden bağlantı kurma, sağlama günüdür.

Cumartesi-en son kap-Işığın karşılandığı gün.

Şabat günü yani yedinci gün, Malchutu yani her kişinin kendi dünyasını ısıtan bir gündür.

Görüldüğü gibi asırlar öncesinde ilahi hikmet yönlendirişinde şekle dökülmüş olan, bu “yaşam ağacında yaşam tablosu”, bir diğer anlamı ile “ilahi işleyişin kişide açılması” ile bize bahşedilen “bol yaşamın” hayali çizelgesidir. Bu çizelgeyi yeni yaşamda açmak yaşamı hazzında solumak, meyvedar kılmak ve sonsuza iman, ümit ve sevgi ile uzanmak demektir.

KABALA PRATİKLERİNDEN

Daha önce bahsettiğimiz gibi kabala ruh teknolojisidir. Teorik, meditasyonel ve sihirsel olmak üzere üçe ayrılır. Ve asırlar içinde ehil olan tarafından da olmayan tarafından da kullanılmıştır. Esas başlangıç noktası Kutsal Yazılar ve özellikle Tora ve Tora'nın ilk bölümü Yaratılış bölümüdür. Ve dolayısı ile Yaratan ve yaratılan ilişkisinde kadim bir içrek, ezoterik bilgelik, Yüce O'lanı insanda açabilme, O'nunla yaşayabilme yoludur. Ama Meşiah yani bir Mesih çağının ön hazırlıkları içinde bir anlamda ruhsal olarak yolu da hazırlama yoludur.

Kabala, gimatri yani harflerin sayısal arka planlarını çok kullanır. Yorumlara bu nedenle çok daha uç noktalarda yorumlar katar. Bu nedenle kelama bağlı kalındığı sürece sorun olmamakla birlikte kelimadan uzaklaştıkça da inanç bağlamında oldukça sorunlu algılara varılmasına da yol açabilir. O nedenle kabala gerçekten kutsal kitaba bağlı, samimi, gerçekten yolun yolcusu olan hakiki hocalarla çalışıldığı zaman bir anlam ifade eder. Ya da kendi vermek istediği haz ve tadda kişinin manevi yolculuğunu yapmasına yardımcı olur. Aksi takdirde sadece bir bilgi karmaşası arasında ve bir de esas verilmek istenilenin her tarafa çekildiği bir öğreti olur çıkar.

Gimatri konusunda bir kaç örnek vermek gerekirse en önemli sözcükten, Tanrı isminden başlamak mümkündür;

Yud-10 sayısına karşılık gelen bir harftir.
He- 5 sayısına karşılık gelen bir harftir.
Vav- 6 sayısına karşılık gelen bir harftir.
He- 5 sayısına karşılık gelen bir harftir.

Yud+He+Vav+He=26 sayı değerinde bir isimdir. 26 sayı değeri de yine ibranicede “sonsuzluk” anlamına gelen kelimenin sayısal değeridir. O zaman YHVH ismi aynı zamanda sonsuzluk anlamındadır.

Bir başka örnek vermek gerekirse Tora'nın ilk bölümünde yer alan “ışık olsun ve oldu” ifadesi latin harfleri ile örnek olsun diye yazılırsa “Yehi (olsun) Aur (ışık), Yehi Aur V'yehi (ve oldu) Aur (Işık)” şeklindedir. Burada;

Yehi=25 sayısına karşılık bir kelimedir.
Aur=207 sayısına karşılık bir kelimedir.
Yehi Aur=232 sayısına karşılık bir kelimedir.
V'yehi=31 sayısına karşılık bir kelimedir.

Toplamı=470 sayısıdır ve bu toplam aynı zamanda “Eski Antlaşma” için kullanılan TaNakh sözcüğünün karşılığı olan 470 sayısı ile aynıdır. Bu ne demektir? Kısacası, “Tanrı Işık olsun dedi ve Işık oldu” cümlesi aynı zamanda bütün Kutsal Yazılar ile eş anlamlıdır ya da Kutsal yazılar, “Tanrı Işık olsun dedi ve Işık oldu” cümlesinin tamamını kapsar gibi bir anlama geliyor demektir.

Kabala üzerine yaptığımız bu genel ve oldukça kısa çalışmayı bitirmeden önce son bir kaç kabala bakış açısı ya da pratiklerinden de bahsetmek iyi olacaktır. Bunlardan bir tanesi yaşam ağacının aynı zamanda Tora'nın kitaplarının şekillenmesinde de görüldüğü konusudur. Bu anlatımı şu şekilde görebilmek mümkündür;

- 1.Keter-Yaratılış (Işık)-Düşme
- 2.Hochma-Çıkış (Kurtuluş)-İlk şans-Arzu
- 3.Binah-Levililer(İşlev)-Gönenme-Kurban-Nefs inkarı-Potansiyali bir araya getirme.
- 4.Zer Anfin-Sayılar (Düşüş)-Bocalama-İkinci şans-Eksiklik farkındalığı
- 5.Malkuth-Yasanın tekrarı(Gerçek)-Mümkün olan inanan yaşamı

Kabala ayrıca görüldüğü gibi mana yolu üzerinde belli seviyelerin olduğunu öğretmektedir ve bu seviyeler aşıldıkça kişi düştüğü dar alandan yükselerek esas yaradılış amacı olan Tanrı'ya suret olma seviyesine doğru hareket eder. Bu seviyeleri de şu şekilde görüp algılamamız mümkündür;

Adem-Benlik seviyesi
Nuh-ıslaha başlama seviyesi
İbrahim-İslahla yürüyüş seviyesi
Yakup-Dönüşüm (İsra-el) olma seviyesi
Musa-Işığı alma seviyesi
Meşiah-Yaratanda yaratancık olma, sevgi ve ihsanı yaşama edinme seviyesidir.

Ayrıca,
Nuh seviyesi çiraklık seviyesidir-daha çok kendini kurtarma gayretinde olmuştur.
İbrahim seviyesi ise kalfalık seviyesidir-Doğrular için hareket etmiştir. (İsra-el)
Musa seviyesi ise ustalık seviyesidir-hem doğru olan, hemde olmayan için hareket etmiştir (İsra-el)

Meşiah seviyesi ise-Artık ustalık seviyesinde hem İsra-el'i, hem de dünyayı kucaklama seviyesidir. Böylelikle bir anlamda Adem'de dar alana sıkışmış olduğunu fark eden, buna uyanan insan adeta yüceler yücesi olan YHVH isminin dört harfini bu dört seviyede tamamlamış ve Mesih seviyesinde kendi çıkarı için alan değilde karşılıksız veren, sevgi ve ihsan seviyesinde sürekli "Haktan aldığımı halka veren" haline gelmiş olmaktadır.

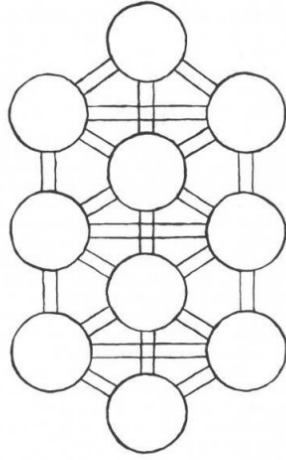
SON SÖZ

Görüldüğü gibi Kabala oldukça kadim bir gelenektir. Ve her konuda olduğu gibi bu konuda da gerçekten uzman olan kadim Yahudi üstatların kitaplarını okumak ve mümkünse bu kitapları esas olması gerektiği şeklinde yorumlayabilecek rehberler bulmakla daha iyi keşfedilebilecek bir yoldur. Doğrusu günümüzde böylesi rehberler bir elin parmakları kadardır ve bir kaç İsrail'de bir kaç da belki Amerika Birleşik Devletlerindedir.

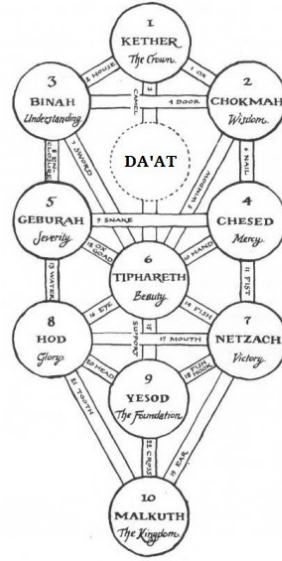
Elbette benim burada yapmaya çalıştığım böylesi önemli bir kadim yolun elden geldiğince takdiminden başka bir şey değildir. Her ne kadar uzun yıllar üzerinde çalışmış olsam da, yine de böylesi kadim bir konunun üstadı elbette kabalayı yaşam tarzı edinmiş olan gerçek kabala üstatlarıdır.

Bu özet çalışma Zohar üzerinde Teorik Kabala çalışmalarının yapılması ile biraz daha kendini tamamlayan bir çalışma olacaktır. Zoharı çalışmaksızın ve gündelik yaşam pratiklerinde öğrenilen ruh teknolojilerini uygulamaksızın elbette kabul ilmi sadece kuru bir bilgidir başka bir şey olmayacaktır. Ayrıca Kabala Kutsal Yazılardan koparıldığı sürece kabala olmaktan çıkacak ve oldukça yanlış mecralarda yol alan belki de anlamını yitiren bir takım öğretiler haline gelecektir. Maalesef günümüzde bu anlamda Kabala ile uğraştığını söyleyen oldukça fazla kişiler bulmak mümkündür. Oysa Kabala Tora'nın ve

peygamberlik sözlerinin ışığında ezoterik yerini ve anlamını bulacak olan kadim ve manevi bir ilahi yaşam yoludur.

Hayat Ağacı
(Düşüşten Önce)

İRFAN VE İÇSELLİK KİTAPLIĞI

KUTSAL YAZILAR VE KABALA

İŞİĞİ KABUL İLMİ

*“Tanrı’nın saklı bilgeliğinden gizemli biçimde söz ediyoruz; zamanın başlangıcından önce bizim yüceliğimiz için belirlediği bilgeliktir bu.”
— 1. Korintliler 2:7*